

Utorak, 29. oktobar 2002.
Svedok Slobodan Lazarević
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.32 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Mislim da još uvek nismo rešili molbu po 92bis. Pretresno veće je tražilo dodatne podneske od gospodina Keja (Kay). To je dostavljeno. Mi nismo bili u mogućnosti da damo dodatni pisani podnesak u datom roku. Međutim, ipak smo vam dostavili nacrt podneska u vezi sa ovim svedokom, a iz kog se vidi kako će da se odvija njegovo svedočenje.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak da to dobijemo na uvid. Hvala.

TUŽILAC NAJS: Žao mi je što to još juče nije došlo do vas, jer smo juče to podneli. Možda je bolje da se s tim sada pozabavimo. Sve ove stvari koje se tiču optuženog, o njima će da govori svedok uz pomoć dokumenta koji će da vam bude dostavljen u skladu sa Pravilom 92bis, iz kog ćete moći da vidite kakva je bila organizacija institucija o kojima je ovde reč. Ponavljam ono šta sam rekao i prošle nedelje, ukoliko neki od tih materijala, dostavljenih po Pravilu 92bis, budu zahtevali dodatno izvođenje dokaza, naravno, mi ćemo to da uradimo i u datom trenutku ćemo za tako nešto da se odlučimo. Mislim da ovaj podnesak koji je dostavio prijatelj suda ništa bitno novo ne pokazuje. Njime nije dat nikakav dodatni razlog zašto taj materijal ne bi trebao da bude iznet pred vas u pisanom obliku. Praksa sudija ovog Pretresnog veća je da ne mogu unapred da čitaju materijal kada je reč, na primer, o izjavama svedoka, ali mogu da čitaju rezime svedočenja svedoka. Stoga ...

SUDIJA KVON: Ja bih izneo dve stvari. Zbog ograničenog vremena na zadnjoj raspravi, ja sam postavio jedno možda ne baš pametno pitanje,

ali ono šta mene brine je sledeće: vi niste zahtevali postupak po Pravilu 92bis u slučaju svedoka C-037 ili C-060. Zašto to sada radite u vezi sa ovim svedokom?

TUŽILAC NAJS: Reč je, kao prvo, o vremenu. To, naravno, možemo da podelimo sa Pretresnim većem i sa svim ostalima u ovoj instituciji. Mi smo ovu prvu seriju svedoka izveli uživo, kako biste dobili jednu celovitu strukturu Predmeta. Mi nismo, u svakom slučaju, u odnosu na ove svedoke tražili sve moguće dokaze koji su se eventualno mogli dostaviti po Pravilu 92bis. Ja mislim da smo mi to dali do znanja i rekli da će to da bude naš opsti pristup još i ranije. Sada gledamo kako će da se odvija dalje svedočenje i razmatramo mogućnost izvođenja dokaza po Pravilu 92bis, a kada je reč o našim idućim svedocima i verovatno ćete da dobijete čitav niz istih podnesaka u odnosu na sledeće svedoke, na sličan način kao što je to bio slučaj s Kosovom. Ali, naravno, prioritet je, svakako, vreme. Dakle, mi smo postupali praktično. Stvar se donekle promenila. Mi smatramo da je sada poželjno poslužiti se Pravilom 92bis gde god je to moguće. U ovom konkretnom slučaju, to će da bude drugačije nego što će da bude slučaj sa drugim svedocima. On će, naime, da dostavi čitavu jednu biblioteku materijala i stoga je potrebno da ona unapred bude pred vama na najadekvatniji mogući način.

SUDIJA KVON: Hvala lepo. Drugo, budući da sam ja, na neki način, malo drugačiji od drugih sudija ovog Tribunala, naime, nisam dovoljno upoznat sa istorijom Hrvatske, zapadnih Krajina i meni je vrlo korisno da slušam uživo svedočenje svedoka u sudnici, čak i ako tužilac vodi svedoka, odnosno ako postavlja sugestivna pitanja. Ja, naravno, sada ovo govorim samo u svoje ime.

TUŽILAC NAJS: Ja vas u potpunosti razumem. Ovaj svedok će takođe da iznese svoju priču, svoju verziju događaja. Takođe će da govori o događajima u svetlu uloge koju je optuženi imao i on će to tako i da uradi. U sažetom obliku će da ispriča svoju verziju događaja i taj deo će da bude izveden uživo. Što se tiče onoga šta ste ranije rekli, gospođa Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff) me je zamolila da vam skrenem pažnju na činjenicu da ima veliki broj javnih dokumenata koji su dostupni u slučaju ovog svedoka i to mnogo veći nego što je to bilo u slučaju svedoka C-037 ili C-060 i zato smo se odlučili na ovaj postupak.

SUDIJA MEJ: Razmotrićemo ovo. Mislim da ovaj svedok neće da svedoči pre kraja ove nedelje.

TUŽILAC NAJS: Ne, ne, možda najranije u četvrtak i petak. Dok sam na nogama, hteo bih još nešto da kažem u odnosu na K-038. Mislim da ne znamo tačno što sada treba da se dogodi. Možda je došlo do nesporazuma? Da li vi očekujete inicijativu s naše strane ili zapravo mi moramo da pričekamo vašu odluku što se toga tiče?

SUDIJA MEJ: To se momentalno rešava.

TUŽILAC NAJS: Daću reč kolegi, gospodinu Grumu (Groome).

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ja imam dve molbe pre nego što pozovemo svedoka. U jednom slučaju tražimo izmenu zaštitnih mera. Ovaj svedok je dobio novo mesto boravka u jednoj drugoj zemlji, zemlji članici. Također je dobio papire pod drugim imenom i stoga smatra da nema potrebe da se njegovo ime skriva od javnosti ili da se primeni distorzija lika na ekranu.

SUDIJA MEJ: U redu, udovoljićemo.

TUŽILAC GRUM: Drugo, postoji neki određeni broj dokumenata koji nisu identifikovani po Pravilu 65ter. Radi se o nekim fotografijama, tačnije o četiri fotografije koje je svedok dostavio našoj kancelariji i koje su dostavljene gospodinu Miloševiću u maju, u sklopu sa njegovom izjavom, ali nisu identifikovane kao potencijalni dokazni predmeti. Drugi set dokumenata su dva identifikaciona dokumenta koja je dobio svedok, zatim dva popisa učesnika na jednoj međunarodnoj konferenciji o kojoj će svedok da svedoči i čiji je on bio učesnik. Zatim fotografija jedne vojne oznake i original vojnog dokumenta koji je dobio svedok, a što je sve dostavljeno kancelariji Tužilaštva. Ja predlažem, odnosno tražim da mi se dozvoli da ove dokazne predmete pokažem svedoku i da zatražim njihovo usvajanje na spis na kraju glavnog ispitivanja. Onda ćemo da vidimo kako ćemo da razmatramo druge dokazne predmete.

SUDIJA MEJ: Ukoliko ima nekih prigovora u odnosu na prihvatljivost dokumenata, to može da se iznese u onom trenutku kada se svedok bude

osvrnuo na dotični dokazni predmet. Inače, ja ne vidim zašto se oni u principu ne bi prihvatili.

TUŽILAC GRUM: Hvala. Tužilaštvo sada poziva gospodina Slobodana Lazarevića.

SUDIJA MEJ: Neka svedok da svečanu izjavu.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cjelu istinu i samo istinu.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite. Izvolite, gospodine Grum.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, recite nam, molim vas, vaše ime i prezime.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Slobodan Lazarević.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde ste rođeni?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Rođen sam u Beogradu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li se u jednom trenutku preselili u Sarajevo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, 1956. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dok ste bili u Sarajevu jeste li pohađali tamošnji univerzitet?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta ste studirali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jezike.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koje jezike smatrate da govorite tečno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Engleski i francuski.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas da opišete Pretresnom veću organizaciju pod skraćenicom "KOS".

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je jedna organizacija, vojna organizacija JNA koja ima dva dijela. Jedan dio se bavi unutrašnjom sigurnošću, a drugi spoljnom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas da govorite sporije.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Paziću na to.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste prvi put saznali za KOS?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: 1968. godine prišao mi je jedan radnik KOS-a i pitao me hoću li da radim za njih.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite mi, molim vas, ime te osobe.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nikola Zimonja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste upoznali Nikolu Zimonju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Putem mog oca koji je radio za ono što se nekad zvalo "UDBA", a što se kasnije pretvorilo u Službu državne bezbjednosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon što ste upoznali gospodina Zimonju, da li se vaš odnos nastavio?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, cijelog mog života.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, opišite nam prirodu vašeg odnosa s Nikolom Zimonjom.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam se bavio infiltracijom drugih organizacija. Na primer, 1968. godine ja sam dobio zadatak da prodrem u strukturu studentskog pokreta u Sarajevu, na primer da podmećem filmove njemačkim turistima, da se infiltriram u redove srpske emigracije u Engleskoj (England), hrvatske u Australiji (Australia) i tako dalje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste smatrali Nikolu Zimonju vašim nadređenim unutar KOS-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite, molim vas, otprilike koliko vremena ste proveli u Australiji i radili u hrvatskoj emigrantskoj zajednici u Sidneju (Sydney)?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam pokušao prodrijeti u tu organizaciju, ali, iskreno rečeno, nisam imao osobitog uspjeha u tome. Sve skupa sam u Australiji proveo 11 godina.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je od vas traženo u jednom trenutku da se vratite u Jugoslaviju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, 1983. godine prije zimskih Olimpijskih igara u Sarajevu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je to od vas tražio?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nikola Zimonja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste dobili zadatak da radite nešto u vezi sa zimskim Olimpijskim igrama u Sarajevu 1984. godine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam bio osobni asistent direktoru protokola Međunarodnog olimpijskog komiteta (International Olympic Committee).

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dok ste bili na tom položaju, da li ste se smatrali i dalje članom KOS-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: 1984. godine, da li ste dobili jedan drugi zadatak od strane gospodina Zimonje?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Trebao sam otići, zaposliti se u "Agrokomercu" u Velikoj Kladuši.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je bio na čelu te institucije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodin Fikret Abdić.

TUŽILAC GRUM: Sad ću da zamolim da se regulator sa 15, izvinite, 14 dokumenata identifikuje brojem koji sledi i da se prvi dokazni predmet, odnosno onaj pod tabulatorom broj 1 stavi na grafoskop.

sekretar: Ovo će da bude dokazni predmet Tužilaštva 348.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Časni Sude, ne znam da li je reč samo o mom kompjuteru, ali ... Izvinite, sad je dokument na ekranu. Ja ću da zamolim

gospodina Lazarevića da opiše čitav niz osoba koje se nalaze u ovoj šemi i zamoliću da se to stavi na grafoskop dok on daje taj opis i na kraju ću da ga zamolim da se posluži ovom šemom, da nam pokaže u kakvom su odnosu ovi razni ljudi bili. Gospodine Lazareviću, za početak ću da vam postavim pitanje u vezi sa dve osobe koje su imale veze sa Srpskom Vojskom Krajine. Za vreme vašeg svedočenja ja ću da se koristiti skraćenicom SVK. Prvo, zanima me general Mrkšić. Da li vam je on poznat?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite, molim vas, Pretresnom veću ko je on.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: General Mrkšić je bio zapovjednik Osme operativne grupe RSK kada sam ja tamo došao, u decembru 1991. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada kažete Osmu operativna grupa, da li govorite o JNA?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Izvolite, nastavite.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam se sreo s njim ponovo u Krajini kada se on tamo vratio 1995. godine, kao zapovjednik armije RSK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ikada s njim razgovarali u vezi sa vukovarskom bolnicom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li ukratko da nam kažete kakav je to bio razgovor?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: General Mrkšić je uvijek smatrao da je to bila jedna od veoma važnih vojnih pobjeda. On je smatrao da su bolnicu zauzele hrvatske snage, peti sprat bolnice i on je dao naređenje da se te snage razore.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li vam je rekao kome je dao to naređenje?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, rekao je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A ko je to bio?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodin koji je u to vrijeme bio major, major Šljivančanin.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je rekao, rečima koje je on koristio, kakvim je rečima izdao naređenje Šljivančaninu u vezi sa vukovarskom bolnicom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Reći ću to i na engleskom i na srpskom. Izvinjavam se Pretresnom veću, rekao je “pobijte ta govna”.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je poznata osoba, potpukovnik Mile Novaković?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam objasnite ko je to?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mile Novaković je takođe bio oficir JNA i proveo je značajno vrijeme u RSK, na različitim položajima u vojnoj strukturi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je on bio deo srpske vojne delegacije na nekoliko mirovnih konferencija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada želim da vas pitam za 21. korpus. Možete li da nam kažete da li je to bio korpus u okviru Srpske Vojske Krajine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: 21. korpus je došao iz JNA nakon što se JNA povukla iz Hrvatske. Bio je zadužen za područje koje se zove “Kordun” pa je imenovan kao Kordunski korpus.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je poznat 39. korpus?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. On je takođe poznat. 39. korpus je poznat kao “Banijski korpus” ili korpus istočnog fronta, istočno krilo 21. korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A 15. korpus?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: 15. korpus je poznat kao “Lički korpus” i on je bio zapadno krilo 21. korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je tačno da su 21. korpus, 39. korpus i 15. korpus bili korpusi u okviru Srpske Vojske Krajine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom vremenskog perioda o kom svedočite, da li je 21. korpus imao tri različita komandna centra?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, mijenjali su komandne centre. Prvo su, to je bilo 1992.godine, bili u Topuskom, iznad hotela na brdu, u okviru baze Ujedinjenih nacija (United Nations) i to komande Ujedinjenih nacija. Zatim su se preselili na Petrovu Goru, u prostorije koje je koristila JNA, a zatim u blizinu Vojnića i to je bila treća i poslednja komanda ovog korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li možete otprilike da nam kažete kada je komanda prebačena na Petrovu Goru?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Početkom 1993. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kada je otprilike prebačena u Vojnić?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Iste godine, nešto kasnije, kada se srpski MUP prebacio u Petrovu Goru.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su u jednom trenutku pripadnici KOS-a JNA, vojne obaveštajne službe JNA dobili zadatak da rade u okviru 21. korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kada ste dobili taj zadatak?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U februaru 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I za vreme dok ste bili u okviru vojske RSK, da li ste prebačeni u drugi komandni centar kao što je prebačena i komanda korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam. Ja sam zadržao svoju kancelariju u blizini baze UN-a u Topuskom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde je to bilo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U Topuskom, da bih olakšao sastanke sa oficirima za vezu Ujedinjenih nacija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam objasnite ko je bio pukovnik Bulat?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Bulat je bio zapovjednik 21. korpusa, odnosno Kordunskog korpusa i, takođe, moj zapovjedni oficir.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi svakodnevno imali kontakte s njim?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, svakog dana.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je poznato, da li je on imao kontakte sa Generalštabom jugoslovenske vojske za vreme dok je bio komandant Kordunskog korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: On je imao kontakte svakog dana, svakog jutra, nakon brifinga sa svojim oficirima. Takođe je podnosio izvještaj direktno Generalštabu u Beogradu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vi znate s kim je imao kontakte u JNA?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam bio prisutan tokom tih poziva nekoliko puta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate imena osoba s kojima je razgovarao u Beogradu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je bio general Perišić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to Momčilo Perišić?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vezi sa vašim delovanjem uz pukovnika Bulata u 21. korpusu, možete li da nam objasnite kakva je on imao ovlašćenja u vezi sa odlukama u njegovom području odgovornosti?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Za sve što je imalo veze sa lokalnim pitanjima, kretanjem trupa iz jednog dijela Korduna u drugi dio Korduna, on je imao mogućnost da donosi svoje vlastite odluke i nije morao da podnosi izvještaje Beogradu, ali za sve što se dešavalo u jednom širem području,

što se odnosilo na armiju RSK, morao je da konsultuje Beograd, podnosi izvještaje i čeka na odobrenje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li možete Pretresnom veću da navedete konkretne primere situacija u kojima se pukovnik Bulat morao da se konsultuje sa generalom Perišićem pre nego što bi preduzeo akcije u Republici Srpskoj Krajini?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na primer, ako se predviđao napad u odnosu na Peti korpus koji je bio poznat kao "Bihački džep" i ako je bilo potrebno obaviti koordinaciju snaga na terenu, bilo da je reč o snagama Republike Srpske Krajine ili Republike Srpske, onda je bilo nešto što bi se iznosilo pred Generalštab u Beogradu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada kažete "Peti korpus", govorite o Petom korpusu Armije Bosne i Hercegovine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu vaših kontakata i rada u 21. korpusu, da li možete da opišete, da li je pukovnik Bulat razgovarao sa Beogradom prvo ili sa svojim nominalnim štabom u Kninu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je zaista zavisilo od situacije, kao što sam ranije rekao. Ako je bila potrebna koordinacija više od jednog korpusa, onda bi se prvo obratio Beogradu, pa tek onda Kninu. Ako je bila reč o nečem lokalnog karaktera, onda bi se on prvo obraćao Kninu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hteo bih da vas pitam o komponentama 21. korpusa.

SUDIJA MEJ: Dobijamo francuski na engleskom kanalu. Pokušajte ponovo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Želim da vas pitam o jednoj komponenti 21. korpusa. Da li vam je poznata jedinica koja se nazivala "antiterorističkom jedinicom"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, poznata mi je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li Pretresnom veću da opišete kakva je bila funkcija ove jedinice?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Funkcija ove jedinice koja je imala 40 do 45 mladića sa krivičnim dosijeom bila je, oni su trebali da obavljaju prljave poslove u okviru 21. korpusa vojske RSK. Mogu da dodam da je svaki korpus imao ovakve jedinice koje su obavljale iste takve poslove.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su u okviru drugih korpusa te jedinice takođe nazivane "antiterorističkim jedinicama"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Možda su imale drugačija imena, ali svrha njihovog osnivanja je uvijek bila ista.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste opisali pripadnike tih jedinica kao ljude koji su imali krivične dosjee. Da li su to bili zvanični vojnici u okviru vojske RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, oni su bili dio opšte vojne strukture.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste koristili izraz "prljave poslove". Možete li da opišete Pretresnom veću značenje tog izraza?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Svi zadaci koje bi dobro obrazovani i normalni oficiri JNA odbili da obave su dodjeljivani tim antiterorističkim jedinicama. Oni su korišćeni da zaplaše ljude, da šire osjećanje nesigurnosti, da ubijaju bilo Hrvate, Muslimane ili Srbe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je bio komandant te jedinice?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jedan mladić čiji je nadimak bio "Paraga", a pravo ime mu je bilo Siniša Martić i mislim da on više nije živ.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete ko je bio pukovnik Pero Ajdinović?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Pero Ajdinović je takođe bio pripadnik KOS-a, ali se bavio unutrašnjom sigurnošću i on je formirao tu grupu prije nego što je osnovan 21. korpus u ovom području.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete ko je bio pukovnik Mlađo Karan?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Mlađo Karan je takođe bio pripadnik KOS-a. I on se bavio unutrašnjom sigurnošću, nasledio je položaj

pukovnika Ajdinovića kada se ovaj vratio u Beograd i on je takođe pokrivaio komandu antiterorističke jedinice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada kažete da su obojica pripadali KOS-u, da li govorite o drugoj jedinici KOS-a koja je bila u okviru vojske RSK ili govorite o istom KOS-u kom ste i vi pripadali u okviru JNA?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Govorim o istom KOS-u, ali u okviru KOS-a su postojale dvije struje, dve linije: jedna se bavila unutrašnjom sigurnošću zemlje, a druga se bavila spoljnom sigurnošću zemlje i ja sam pripadao toj drugoj liniji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kom ogranku KOS-a su pripadala ova dva čoveka?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Unutrašnjoj sigurnosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih želeo da skrenem vašu pažnju na smrt osobe po imenu D Mitar Obradović. Da li vam je poznato pod kakvim okolnostima je umro taj čovek?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, on je bio gradonačelnik Vrgin Mosta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam objasnite, odnosno opišete pre nego što kažete pod kakvim okolnostima je umro, ko je on bio i kakva je bila njegova uloga u Krajini u leto 1992. godine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam imao veliko zadovoljstvo da upoznam Dmitra Obradovića u različitim prilikama i na sastancima posmatračke misije Evropske zajednice (European Community). Uvijek sam smatrao da je on vrlo inteligentan i imao sam mnogo dokumenata koji dokazuju ono što je on govorio na tim sastancima. On je smatrao da Srbi i Hrvati mogu da žive zajedno u Hrvatskoj, sve dok Srbi prihvataju hrvatsku Vladu kao takvu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta je on bio po nacionalnosti?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bio je Srbin.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se on suprotstavio formiranju vojske Republike Srpske Krajine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je on bio za pomirenje sa Hrvatima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se desilo sa gradonačelnikom Obradovićem?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: On je dočekan u zasjedi i ubijen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se to desilo u području odgovornosti 21. korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bilo oko 200 jardi od mesta komande.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je vođena istraga u vezi sa okolnostima njegove smrti?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tri tijela su izvodila istragu: jedno je bilo u okviru 21. korpusa, jedno je bilo u okviru lokalne policije i treće je bilo u okviru međunarodne policije UN-a.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sobzirom na vaš položaj u okviru 21. korpusa, da li ste imali kontakte, odnosno da li ste učestvovali u bilo kojoj od tih istraga o njegovoj smrti?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam, više kao posmatrač i pomoć, u slučaju da dođe do nesporazuma, jezičke barijere i sličnog, ali bio sam prisutan tokom prvobitnih istraga u vezi sa ovim ubistvom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Istraga koju je obavio 21. korpus, do kakvih zaključaka su došli istražitelji u vezi s tim kako je ubijen gradonačelnik Obradović?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zvanična izjava je bila da su se hrvatski teroristi probili na našu teritoriju duž rijeke Kupe, da su došli u blizinu Topuskog i ubili gradonačelnika Obradovića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste rekli da je to bila zvanična izjava. Da li se došlo do drugih nalaza u vezi sa istragom ubistva?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I kakvi su to bili nalazi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da su to uradili pripadnici antiterorističke grupe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste u jednom trenutku čuli da su pripadnici antiterorističke grupe raspravljali o ubistvu gradonačelnika Obradovića?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, nekoliko pripadnika antiterorističke grupe mi je u nekoliko prilika reklo da je to bila patriotska stvar, da se to uradi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vreme kada je ubijen gradonačelnik Obradović, možete li da nam kažete koji je bio vaš čin u 21. korpusu i objasniti ukratko kakve su bile vaše odgovornosti?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam bio potpukovnik i bio sam oficir za vezu 21. korpusa i međunarodnih organizacija na terenu, dakle UN-a, Međunarodnog crvenog krsta (ICRC, International Committee of the Red Cross) ili bilo koje druge međunarodne organizacije, čak i međunarodnim novinarima, ako su dolazili da izvještavaju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vezi sa ovim ubistvom, da li ste dobili dužnost da obavestite Ujedinjene nacije u vezi sa zvaničnim nalazima, o tome da su hrvatski teroristi ubili gradonačelnika Obradovića?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam. Ja sam dobio protestno pismo koje sam trebao da odnesem štabu UN-a i predam direktno generalu koji je bio komandant sektora, generalu Musi Bamajiu (Musa Bamayi). On je bio komandant centralnog sjevernog sektora koji je pokrивao upravo područje između 21. korpusa i 35. korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vreme kada ste predali to protestno pismo, da li ste znali da je sadržaj bio lažan?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, znao sam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada želim da skrenem vašu pažnju na policiju u Republici Srpskoj Krajini. Možete li ukratko da nam opišete šta ste znali o strukturi policije u Republici Srpskoj Krajini u vreme dok ste bili tamo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Kada je reč o policijskim snagama, one su bile uspostavljene na isti način kao policijske snage u bilo kojoj drugoj zemlji. To znači da su imali Ministarstvo unutrašnjih poslova, imali su različita odjelenja, imali su Državnu bezbjednost u okviru policijskog odjela,

formiranu potpuno isto, na isti način kao Državna bezbjednost Srbije. Ovaj sektor Državne bezbjednosti je direktno bio odgovoran DB Srbije, njima su sve izvještavali. Zatim, imali su policijske stanice, bili su u suštini raspoređeni u istom području u kojem su bile raspoređene snage Ujedinjenih nacija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su u svakom od tih sektora imali zamenika koji je bio odgovoran za taj sektor?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, oni su imali zamenika ministra unutrašnjih poslova koji je bio direktno podređen ministru unutrašnjih poslova koji je u to vrijeme bio Milan Martić. Takođe su imali načelnike policija koji su takođe podnosili izvještaje ministru unutrašnjih poslova.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete kakve su bile obaveze svih tih zamenika u svakom od tih sektora?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ne razumijem vaše pitanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je bilo zamenika za svaku zonu odgovornosti?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja znam da ih je bilo četvoro, koliko i sektora - istok, sjever, zapad i jug. Naime bilo je toliko sektora.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A koliko je bilo zamenika?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bio je jedan koji je bio direktno odgovoran ministru unutrašnjih poslova, gospodinu Martiću, a postojao je i čitav niz policijskih stanica i svaka je imala šefa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Taj zamenik za svaki sektor, da li je on bio odgovoran za aktivnosti uniformisane policije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je i za uniformiranu, ali i za neuniformiranu policiju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste stekli utisak u to doba ko je plaćao policiju RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa plaćala se iz istog izvora kao i za vojsku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako to znate?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa u nekoliko navrata sam bio tamo, bio sam prisutan kada je osoba s novcem stizala iz Beograda sa određenim iznosom novca. Svaki komandant je dostavljao spisak za raspodjelu tog novca, komandanti bi dostavili imena kojim ljudima se treba isplatiti plaća. Onda bi oni pokupili novac i onda bi se taj novac distribuirao dalje članovima, pripadnicima jedinice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je ta osoba bila takođe odgovorna za raspodelu novca i za policijske i za vojne jedinice, odnosno jedinice vojske RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je ta osoba opljačkana u jednom trenutku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Koliko ja znam, to je bilo 6. avgusta 1995. godine. Naime, kada su se srpske snage povlačile iz Krajine, on je tvrdio da je opljačkan, da su mu u konvoju uzeli sve plaće koje je nosio za vojsku i policiju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, onda za taj period oficiri nisu dobili platu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je. Niko nije dobio novce.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je Milan Martić?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Milan Martić je čovjek koji je postigao prilično dramatičan uspjeh u vrlo kratkom vremenu. Počeo je kao zapovjednik neke male policijske stanice u nekoj nedodijij, negdje kod Knina, a zatim je za vrlo kratko vreme, od šefa možda četiri pripadnika te stanice, postao predsjednik RSK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U međuvremenu, od tog doba kada je bio šef policijske stanice, pa dok je postao predsjednik Republike Srpske Krajine, da li je on bio i na nekim drugim visokim položajima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Bio je ministar unutrašnjih poslova prije nego što je postao predsjednik RSK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas opišite nam kakva je veza bila između vojske RSK i policije RSK.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Molim vas ponovite mi pitanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam, molim vas, ako možete, kakav je bio odnos između vojske i policije RSK.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U samom početku vodeću reč je imala vojska, kada je reč o svim događajima u to vrijeme na tim prostorima, mislim na godinu 1992. Kasnije, kada su došle specijalne snage iz Srbije, ta vlast je prešla u ruke policije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su vam poznate implikacije Vensovog plana (Vance Plan) za vojsku RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam, molim vas, kakvi su bili zahtevi Vensovog plana u pogledu vojske?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Potpuna demilitarizacija i demobilizacija svih jedinica u RSK. Budući da smo bili potpisnici tog plana, mi smo jednostavno promenili uniforme, dakle preko noći smo skinuli SMB uniforme i odjenuli plave uniforme. To se dogodilo sve u roku od nekih 10 sati. Sva vojna vozila smo obojili u plavo i tako ih predstavili kao policiju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je Vensov plan stavio bilo kakva ograničenja na broj policijskih snaga u RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Koliko je meni poznato, ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme tog prelaznog perioda, da li ste vi dobili ličnu kartu iz koje je bilo jasno da ste pripadnik policije RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da i također sam morao skinuti uniformu, pa sam u to doba počeo nositi civilnu odjeću.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vreme kada ste dobili ličnu kartu kao član policije RSK, vi ste, zapravo, još uvek bili pripadnik KOS-a JNA?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, naravno. Zapravo se ništa nije promijenilo, samo smo promijenili boju uniforme.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja bih sad molio, časni Sude, da se svedoku pokaže dokazni predmet 348, tabulator broj 2. Reč je o fotografiji. Moliću

da se ona stavi na grafoskop. Gospodine Lazareviću, prepoznajete li ovu fotografiju koju sada vidimo na ekranu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prepoznajete li i ljude koje na njoj vidimo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću poslužitelja da ostane kod svedoka neko vreme. Molim vas, recite nam ko su ljudi na ovoj fotografiji, s leva na desno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Prvo vidite mene na levo, a odmah do mene je general Satiš Nambijar (Satiš Nambiar) koji je bio zapovjednik snaga Ujedinjenih naroda u tom području. Zatim ova druga osoba je jedan pukovnik, poljski pukovnik, čijeg imena se sada ne mogu sjetiti, a ova osoba koju samo djelomično vidimo sa leđa, je general Novaković. Ovo je vrijeme, želim vam na to skrenuti pažnju, kada smo mi zapravo promijenili uniforme i na njegovoj oznaci koju on nosi tu na rukavu, na ćirilicom pismu možete pročitati reč "milicija".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja ću sada da vas zamolim da zaokružite ovu oznaku na kojoj ste rekli da piše reč "milicija". Možete li da nam objasnite o čemu je reč?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Radi se zapravo o policiji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ovaj tekst napisan rukom, to ste vi napisali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad ću da zamolim da se na grafoskop stavi dokazni predmet 348, tabulator 3. Gospodine Lazareviću, prepoznajete li ovo šta prikazuje dokument 348, tabulator 3?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je moja službena legitimacija policije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koja vam je izdata u doba kada ste vi zapravo bili pripadnik jugoslovenske armije, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možemo ovo sada da sklonimo s grafoskopa. Gospodine Lazareviću, molim vas da sada Pretresnom veću opišete komandnu strukturu ovih zapravo vojnika koji, evo, ovde nose policijske uniforme.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, nije mi baš jasno što želite pitati.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ovi ljudi koji su pre bili vojnici, da li su oni sada postali deo komandne strukture policije, odnosno da li su oni sva naređenja primali od komandanata lokalnih policijskih stanica ili su pripadali nekoj odvojenoj komandnoj strukturi policije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oni zapravo nikada nisu bili pripadnici policije. Oni su i dalje zadržali svoje činove, vojne činove. Oni su jednostavno, preko noći, promenili uniformu, ali zapovjedni lanac je ostao isti i to je bio zapovjedni lanac JNA.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je poznat incident koji se dogodio u martu 1992. godine kada je veliki broj ovih ljudi odveden nazad u Beograd i gde im je izdat jedan poseban zadatak?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U martu 1992. godine počinje povlačenje JNA i iz Bosne u Srbiju. Jedan veliki broj oficira je ostao, to su bili oficiri JNA, a zapovjedništvo JNA u Beogradu je pregledalo svu evidenciju oficira JNA. S obzirom na njihovo mjesto rođenja, ukoliko se radilo, na primer, o Krajini i RSK, oni su poslani natrag u Krajinu, na zadatak tamo i to na šest mjeseci. I imali su, nakon toga, mogućnost da se ili vrate u Beograd ili da nastave sa svojim zaduženjima na terenu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se sećate jednog konkretnog događaja kada je traženo da dobrovoljci odu u Beograd i da tamo rade na jednom posebnom projektu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ali reč je o policiji, ne o JNA.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, da stvari budu jasne. O kojoj policiji govorite?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: O redovnoj policiji RSK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sad možemo da vidimo šta se zapravo dogodilo.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Iz Beograda je stiglo jedno naređenje, odnosno zahtjev, kako hoćete, da svaki sektor pošalje otprilike 100 uniformiranih policajaca u Beograd. I u tu svrhu Beograd je poslao potpuno nove uniforme koje su bile iste kao i uniforme srpske policije, potpuno nove uniforme. I oni su autobusima prevezeni u Beograd, da se tamo pozabave demonstrantima koji su izašli na ulice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE Da li su te demonstracije bile organizovane protiv gospodina Miloševića?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A otprilike koliko je ukupno tih ljudi iz Republike Srpske Krajine obuklo policijske uniforme Republike Srbije i poslato u Beograd?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja znam otprilike da je 21. korpus, Kordunski korpus, dostavio oko 100 ljudi za taj posebni zadatak. Koliko ja znam i drugi sektori su učinili isto, odnosno poslali, otprilike, isti broj ljudi, pa bi ukupni broj bio negdje između 400 i 500.

SUDIJA MEJ: Možete li da nam kažete kada se to otprilike dogodilo?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li otprilike da nam kažete kada je to bilo, koji je to datum?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sad tačno ne znam. Sud vjerovatno zna koliko je bilo tih demonstracija u Beogradu, u to konkretno vrijeme. Ova o kojoj ja govorim se dogodila negdje krajem 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu kojih kriterijuma su izabrani ti ljudi, tih 400 do 500 ljudi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Što veći broj, to bolji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi bili prisutni kada je njima nešto rečeno, za vreme tog procesa selekcije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa, mislim šalili su se na račun njihove veličine, to su stvarno sve bili krupni ljudi koji su se trebali tamo pozabaviti demonstrantima. Općenito su se šalili i na račun toga kako će oni doći tamo i premlatiti te antikomunističke demonstrante.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Što se tiče policije Republike Srbije, da li su oni, isto tako, imali neka bezbednosna zaduženja ili je to bila stvar Državne bezbednosti?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, jesu. Načelnik Državne bezbednosti u RSK je bio čovjek po imenu Miloš Pajić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada kažete da je on bio na čelu, da li mislite da je on bio na čelu DB-a RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na papiru, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu vašeg iskustva, da li ste vi verovali da je neko drugi zapravo zadužen za DB RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi mislili da je neko drugi na čelu DB RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, da, jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tošo Pajić koji je bio ministar unutrašnjih poslova RSK 1995. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete u kakvom ste odnosu bili sa gospodinom Tošom Pajićem?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa čujte, ja sam uvijek mislio da je gospodin Pajić vrlo ugodan čovjek, diplomata po karakteru, obrazovan. Ja sam s njim svakodnevno kontaktirao u Krajini zato što je on bio jedan od oficira za vezu sa UN. Na neki način, on je bio moj pandan u policiji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme vaših kontakata sa gospodinom Pajićem, da li je on išta govorio o odnosu koji je imao sa Državnom bezbednošću Republike Srbije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, vrlo često. On je rekao da zapravo radi za Jovicu Stanišića koji je bio na čelu DB-a u Srbiji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je on rekao koliko često je kontaktirao Jovicu Stanišića?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa, svakodnevno, nekoliko puta sam bio kod njega u kancelariji i vidio. On je imao direktnu telefonsku vezu sa gospodinom Stanišićem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je imao, da li se koristio nekim nadimkom kada je govorio o Jovici Stanišiću?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, smatrao ga je svojim "tatom". Uvijek je govorio o njemu kao o "tati".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme vaših razgovora sa Tošom Pajićem, da li je on koristio neko posebno ime kada je govorio o Slobodanu Miloševiću?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koje?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Šef, gazda.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vreme dok ste kontaktirali sa gospodinom Pajićem, da li vam je on ikada opisao u kom odnosu je bio sa srpskim DB?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Koliko sam ja shvaćao, gospodin Pajić je bio stalno zaposlen u srpskom DB, jer kada smo se mi vratili u Beograd u avgustu 1995. godine, on je jednostavno nastavio raditi u svojoj staroj kancelariji u Beogradu, odnosno nastavio raditi na svom starom položaju unutar strukture DB-a.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad molim da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva 348, tabulator 4 i da se stavi na grafoskop. Gospodine Lazareviću, prepoznajete li ljude na ovoj fotografiji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Fotografija je snimljena u hotelu u Topuskom, a ove tri osobe koje vidite kako sjede za stolom, s lijeva na desno, su gospodin Toša Pajić koji je tada bio šef policije u Vojniću, to mora da je bilo vrlo rano 1992. godine, eventualno možda u maju, junu 1992. godine, zatim jedan danski oficir čijeg se imena ne sjećam, ali znam da je bio na čelu IPTF-a (International Police Task Force) i na kraju vidite mene i to u svojstvu oficira za vezu 21. korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ovo na fotografiji vi pisali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je poznata osoba po imenu Đuro Škaljac?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, vrlo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite Pretresnom veću ko je to.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je jedan policajac koji je bio drugi po redu u Vojnici, odnosno bio je pomoćnik gospodina Toše Pajića. Kasnije je gospodin Škaljac postao oficir za vezu policije, policije sa gospodinom Abdićem i Beogradom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad me zanima jedna politička ličnost iz Republike Srpske Krajine, gospodin Goran Hadžić. Recite nam kratko ko je on?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Gospodin Hadžić je bio izabrani predsjednik RSK. Ja sam bio prisutan na priličnom broju sastanaka u RSK i van RSK i međunarodnim sastancima također.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam kakav je bio odnos između gospodina Hadžića i gospodina Miloševića?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja ću vam ispričati jedan mali incident koji će vam dati možda najbolju sliku tog odnosa. Za vrijeme jednog od sastanaka u Norveškoj (Norway) koji smo imali sa hrvatskom stranom, uz sudjelovanje UN-a, naravno, imali smo malu pauzu i sjedili smo u kancelariji, odvojeno od ostatka delegacije. Gospodin Hadžić je sjedio za jednim stolom i igrao pasijans. Neko je pokucao na vrata i dva čovjeka su ušla unutra, gospodin Galbrajt (Peter Galbright), američki ambasador u Hrvatskoj i kanadski ambasador čijeg se imena sada ne mogu sjetiti. Ambasador Galbrajt se obratio gospodinu Hadžiću i rekao "gospodine predsjedniče" i ja sam to preveo. Ne dižući glavu sa karata, odnosno bez da je prestao da otvara pasijans, Hadžić se okrenuo ka meni i rekao: "Znaš, kaži mu da ja nisam nikakav predsjednik, ja sam samo prenositelj poruka". Implikacija je bila da je on shvatio da je zapravo samo prenosio nečije druge poruke.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada želim da vas pitam o saveznim institucijama u bivšoj Jugoslaviji. Želim nešto više da vas pitam o vašoj organizaciji, o KOS-u u JNA. Opisali ste sebe, pukovnika Peru Ajdinovića i pukovnika Mlađu Karana, da ste bili pripadnici KOS-a, poslati na rad u RSK. Je li to tačno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme vašeg rada u KOS-u, da li ste bili upoznati sa izrazom "crni fondovi"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam i na srpskom se to zvalo "crni fondovi".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta su značili ti "crni fondovi"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je značilo da imate na raspolaganju veliku količinu novca za koji ne morate da objašnjavate kako ste ga potrošili.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste saznali odakle su dolazila ta sredstva, najveći deo tih sredstava?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Početkom šesdesetih, sedamdesetih godina, te fondove je obezbeđivala kompanija po imenu "Geneks", to je izvoz-uvoz. Svi su znali da je to, u stvari, bio front Državne bezbednosti izvan Jugoslavije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste opisivali tu kompaniju, da je ona bila u direktnoj vezi sa Državnom bezbednošću. Da li je uprkos toj činjenici, ta kompanija takođe obezbeđivala i sredstva za grupu ljudi koji su bili u KOS-u pri JNA?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U određenim okolnostima, da, posebno kada je bilo potrebno mnogo novca.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da opišete Pretresnom veću osnove vaših saznanja u vezi sa "crnim fondovima" i tim drugim finansijskim pitanjima vezanim za KOS?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Dobro, objasniću to na ličnom primeru. Ja lično nisam potpisao ni jednu potvrdu za novac koji sam primio od 1968. do 1995. godine, a redovno sam finansiran.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na početku vašeg svedočenja, vi ste opisali nekoliko zadataka koje ste imali u inostranstvu. Da li ste vi i tada imali pristup tim takozvanim "crnim fondovima" i u tom periodu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Ja bih podnio zahtjev za određeni iznos novca i ja bih ga dobio, bez ikakvog ispitivanja u vezi sa iznosom koji sam tražio. I nisam morao za to da potpisujem bilo kakvu potvrdu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da ne ulazimo u detalje, možete li da navedete Pretresnom veću neke konkretne troškove za koje su korišteni “crni fondovi”?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Obično da bi se bavilo ljudima iz drugih zemalja, bilo da se podmićuju, da se kupuje oružje, da se kupuju dokumenti. Znači, sve je zavisilo od situacije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da opišete da li ste takođe imali pristup nekim legitimnijim izvorima finansiranja tokom obavljanja vašeg posla?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, kada sam stigao na Kordun, ja sam onda bio plaćan od strane RSK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A novac koji ste dobijali za legitimne akcije, možete li da opišete na koji način ste zahtevali taj novac i kako ste ga primali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To bi bio neki iznos novca koji bih dobio sa zvaničnom potvrdom koju sam morao da potpišem, da potvrdim da sam primio novac.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ako ste vi podnosili zahtev za novac iz “crnih fondova”, hipotetički da kažemo, da biste dobili neku informaciju, da li se onda očekivalo od vas da vi obezbedite tu informaciju u kratkom vremenskom roku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ikada bili u situaciji da sa gospodinom Zimonjom razgovarate o nekom zahtevu koji ste podneli za veći iznos iz “crnih fondova”?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, prilikom jednog incidenta, kada mi je ponuđeno da kupim veliku količinu oružja iz ukrajinskog bataljona i, takođe, sredstva za prisluškivanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta vam je on rekao u vezi sa mogućnošću da dobijete sredstva za tako nešto?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: On je rekao da sam iznos nije problem, ali da on nije zainteresovan, da armija nije zainteresovana za to i da treba da o tome obavijestim Državnu bezbjednost.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li je onda Državna bezbjednost učestvovala u nabavci tog oružja i opreme iz ukrajinskog bataljona?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nakon što mi je dozvoljeno, ja sam, nakon što mi je to pukovnik Zimonja dozvolio, ja sam otišao kod gospodina Pajića i prenio sam njemu tu ponudu i onda je telefonski kontaktiran gospodin Stanišić u Beogradu i on je odgovorio da treba tu ponudu držati nekoliko dana, dok se ne donese odluka i to je poslednje što ja znam. Da li je kupljeno oružje, to stvarno ne znam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Moje poslednje pitanje u vezi sa ovim "crnim fondovima" je, kada ste bili u inostranstvu, možete li ukratko da nam opišete na koji način su vam slata sredstva iz tih "crnih fondova"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je bio vrlo jednostavan i vrlo efikasan sistem. U okviru svake naše ambasade, jugoslovenske ambasade, bilo gde u svijetu, uvijek je bio jugoslovenski klub, odmah pored ambasade i tu je bio službenik bezbjednosti. Otišli biste tamo, predstavili se, pokazali pasoš i pitali da li postoji poruka za vas. Sjećam se, na primer, situacije u Londonu (London). Tamo su bili poštanski sandučići sa slovima abecede i, recimo, ako je tamo išta bilo za Lazarevića, tamo je stajalo i oni bi mi to dali. Na drugim mestima, ja bih morao da odem i da pitam da li ima poruka za mene i oni bi mi očigledno rekli ako postoji poruka i dali mi. Ja sam tako isto, na isti način slao i svoje zahtjeve. Ja bih napisao koliko mi treba, taj i taj iznos, za šta mi treba, stavio to u kovertu, ostavio u svom poštanskom sandučiću i za nekoliko dana bih došao i uzeo novac.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Lazareviću, hteo bih da sa ove teme pređemo na jednu drugu temu i da vas zamolim da nam objasnite odnos između JNA i vojske Republike Srpske Krajine i šta god možete da nam kažete o odnosu sa Vojskom Republike Srpske?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Moje lično iskustvo je pokazalo da se ne govori o tri različite vojske, već o jednoj jedinstvenoj vojsci, a to je JNA. Bez obzira da li je ime Vojska Republike Srpske ili vojska Republike Srpske Krajine, potpuno je nebitno, jer svo snabdijevanje i finansiranje je dolazilo iz Jugoslavije ili tačnije, iz Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme dok ste bili u 21. korpusu, da li ste saznali, odnosno da li ste videli konvoje sa snabdevanjem koji su dolazili iz Srbije od strane JNA, u područje Krajine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam i to je bilo barem jednom mjesečno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kojom rutom su oni išli, kako se ona zvala?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oni bi išli iz Beograda posavskim koridorom koji se takođe nazivao "žila kucavica", jer je on povezivao Republiku Srpsku Krajinu sa srpskom teritorijom. Onda bi stigli na našu teritoriju i onda bi išli u svaku od komandi u koju bi stigli. Na primer, ako je konvoj stigao u područje 39. korpusa, onda bi jedan broj kamiona ostao na zahtev 39. korpusa, a ostatak konvoja bi otišao do 21. korpusa. Mi bismo uzeli one kamione koji su nama pripadali i onda bi konvoj produžio do ličkog korpusa. I na putu, dok bi dolazili do nas, pretpostavljam da su ostavljali neke kamione i tokom svog puta kroz Bosnu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada kažete "puta kroz Bosnu", možete li da budete malo konkretniji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa mislim na snabdijevanje Vojske Republike Srpske.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kako to znate?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Manifest ili robni list koji je dolazio ... U stvari, moram prvo nešto da objasnim Pretresnom vijeću. Uvijek je na tom putu bilo mnogo kontrolnih punktova na kojima su bili vojska i policija. Jedan od njih je bio u blizini mog mesta, komandnog mesta, a koje je bilo veoma blizu položaja UN-a i razlog zašto sam ja često pratio taj punkt je što nisam htio da se previše maltretiraju pripadnici UN-a. U jednoj konkretnoj situaciji bio sam tu kada je stigao konvoj. Oni su sa sobom imali robni list, manifest i tu je pisalo da je konvoj krenuo sa 30 kamiona. U vrijeme kada su stigli na taj kontrolni punkt, imali su, otprilike, oko 15 kamiona u okviru tog konvoja, pa se na osnovu toga može pretpostaviti da je 15 kamiona ostavljeno usput na različitim mestima tokom njihove rute.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vašem odgovoru na pitanje pre nekoliko minuta, vi ste upotrijebili reč "žila kucavica". Možete li to da prevedete Pretresnom veću?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa to je "žila kucavica". Ako to presječete, glavna vena, onda nema više života. Ja sam htio da objasnim taj koridor: da je on bio presječen, jednostavno ne bi više bilo života u RSK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu vaših zapažanja u vezi sa ovim konvojima, u vreme dok ste vi bili u 21. korpusu, da li ste mogli da procenite koliko oružja, koji procenat oružja koje je koristio 21. korpus je dolazio od jugoslovenske vojske, od Vojske Jugoslavije u to vreme?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa moja konzervativna procjena bi bila da je 80 posto oružja dolazilo iz Jugoslavije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme vašeg boravka u 21. korpusu, da li vam je bilo poznato da je bila jedna zajednička operacija vojske Republike Srpske Krajine i Vojske Republike Srpske?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, nekoliko puta je bilo takvih operacija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam objasnite kada je to bilo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Obično prilikom napada na Bihački džep, odnosno protiv Petog korpusa Armije Bosne i Hercegovine. U području Bihačkog džepa, to područje bihačkog džepa je opkoljavalo pet korpusa: tri su bila iz RSK, a dva iz Bosne, odnosno Republike Srpske. Prvi i Drugi korpus su bili iz vojske Republike Srpske, a 39., 21. i 15. korpus su bili iz vojske RSK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu vaših saznanja o operativnim procedurama i vašeg iskustva sa 21. korpusom, možete li da opišete Pretresnom veću na kom nivou je morala da bude koordinacija između tih snaga, odnosno na kom nivou je morala da bude doneta odluka o tome?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Odluka je morala da bude doneta u Generalštabu u Beogradu, jer tu je bilo potrebno mnogo koordinacija i mnogo priprema. To nije bila jednostavna akcija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi bili prisutni 1995. godine na paradi u Slunju, kada je pokazana oprema Vojske Republike Srpske, a jedan od učesnika te parade je bio 21. korpus?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam prisustvovao toj konkretnoj ceremoniji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja ću kasnije nešto detaljnije da vas pitam o toj ceremoniji, ali mogu li da vas zamolim da nam opišete kakva je to

vojna oprema bila prikazana, ona koju ste vi prepoznali kao opremu Vojske Republike Srpske?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bilo je mnogo raketnih sistema, uključujući višecijevne bacače raketa, zatim lunarne rakete i ta sva oprema je prebačena konvojima iz Bosne i Republike Srpske u RSK, upravo u tu svrhu. Doneseni su rano ujutro i vraćeni su u Krajinu istog tog dana nakon parade.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Želim da se vratimo na pitanja u vezi sa konvojima. Kada je reč o vašem iskustvu sa tim konvojima, da li ste ikada saznali da li je taj manifest, taj robni list opisivao sadržaj, stvarni sadržaj tih konvoja i kamiona koji su bili u konvojima ili je bio lažno opisan?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa u brojnim slučajevima su oni pisali da je reč o humanitarnim konvojima, a u njima su se nalazili vojni elementi, na primer, bila je municija, bilo je automatsko oružje i slične stvari.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vreme dok ste vi bili u 21. korpusu, da li je bilo drugih pripadnika jugoslovenske vojske koji su tu radili po zaduženju na privremenoj bazi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislite u vojsci Republike Srpske Krajine?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa pored oficira Vojske Jugoslavije nije bilo drugih jedinica.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete koliko je otprilike bilo oficira Vojske Jugoslavije koji su bili privremeno raspoređeni na rad u vojsci RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa ja bih rekao da je tu bilo oko 100 posto.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su onda, po vašem svedočenju, svi oficiri koji su bili u vojsci RSK u stvari bili aktivni oficiri iz jugoslovenske vojske?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A koliko dugo bi u proseku ti oficiri ostajali u vojsci RSK pre nego što bi se vratili u Vojsku Jugoslavije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Minimalno šest meseci.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme dok ste vi bili u 21. korpusu, da li ste upoznali neke od tih oficira?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, upoznao sam ih, poznavao sam ih i viđao ih svakodnevno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li može da se kaže da su oni bili iz cele Jugoslavije, ne samo iz Krajine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa većina ih je bila prvobitno iz Beograda. Bilo je ljudi iz Kruševca, Niša, iz Kragujevca i iz raznih mjesta na jugu Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su ti oficiri dobijali neke posebne nagrade ili dodatne beneficije zato što su služili u vojsci RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Izgleda da jesu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate kako su dobijali i kako znate da su dobijali te beneficije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa oni su bili bolje plaćeni od oficira vojske RSK koje je promovisala komanda u Kninu, a ne treba da pomenem da su svi ti oficiri koji su odlučivali da ostanu duže od šest mjeseci, dobijali garancije da će dobiti stan kad se vrate u Beograd ili već gdje se vraćaju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada molim da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva 348, tabulator 5. Molim da se original na srpskom stavi na grafoskop, na taj način da gospodin Lazarević može da vidi potpis na drugoj stranici. Gospodine Lazareviću, pogledajte, molim vas, ovaj dokument i recite da li prepoznajete potpis osobe koja je potpisala ovaj dokument?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, prepoznajem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Čiji je to potpis?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Generala Mileta Novakovića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je poznat njegov potpis?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Viđao sam ga dovoljno često.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapušковиću, izvolite.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, samo bi hteo da napravim jedno upozorenje. Ovaj dokument potiče iz 1994. godine, a tužilac je sve vreme do sada spominjao paradu 1995. godine i događaje iz 1992. godine s kraja i kasnije. Nije se uopšte bavio dokumentima koji se odnose na vreme 1991. godine, na vreme iz optužnice koje se tiče Hrvatske, već se predočavaju samo dokumenta koja se tiču stvari nakon 1992. godine. Pa, evo i ovaj dokument koji glasi na 1994. godinu.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste pročitali ovaj dokument?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li Pretresnom veću da opišete ovaj dokument? Kakav je to dokument i zašto je on važan za nas?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ovdje je reč o regrutiranju mladih ljudi iz RSK u vojsku. Jedan broj ljudi koji je u to vrijeme napunio 19 godina, mi smo u Jugoslaviji imali obavezan vojni rok, oni bi u toj dobi morali da služe obavezan vojni rok. Ovde se navodi broj ljudi, područja iz kojih ti ljudi dolaze i gdje idu. Sugerise se od strane Generalštaba u Beogradu da se drže u tom području i to iz dva razloga: prvo, zato što su nam potrebni ljudi, možemo da ih obučimo na samom terenu, u stvarnoj borbenoj situaciji; i umesto da služe vojni rok 18 meseci, mi možemo da ga prepолоvimo na devet meseci, jer će to udvostručiti vrijednost njihovog vojnog roka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li sam ja onda u pravu kada kažem da ovaj dokument tvrdi da će osobi koja služi u vojsci RSK, u stvari da će joj biti priznato kao da je služila vojni rok u Jugoslaviji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To se ne vidi u ovom dokumentu, ali to je bio opšti konsenzus, jer se smatralo da ako neko služi vojni rok u ratnoj situaciji, onda je to kao da je proveo duplo vrijeme u odsluženju normalnog vojnog roka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala vam. Sada bih htio da se pozabavimo pitanjem Državne bezbednosti u Republici Srbiji. Vi ste već spomenuli

gospodina Stanišića. Hoću da vas pitam da li vam je poznato da li je gospodin Stanišić ikada bio prisutan u RSK, u vreme kada ste vi bili tamo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Mislim da sam imao priliku da se upoznam sa gospodinom dva ili tri puta u prilično neformalnim situacijama u Kninu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je bilo poznato da je on bio prisutan u vezi sa svađom između gospodina Babića i gospodina Martića?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Mislim da je za taj konkretni sastanak gospodin Stanišić došao iz Beograda, sa konkretnom porukom od gospodina Slobodana Miloševića, a za gospodina Babića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kako to znate?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na osnovu razgovora sa ljudima koji su prisustvovali tom sastanku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Osim slučajeva kada ste se sa gospodinom Stanišićem sreli neformalno u Krajini i ovog sastanka koji ste nam upravo spomenuli, da li ste saznali i za neke druge slučajeve kada je gospodin Stanišić dolazio u Krajinu, iz razgovora s drugim oficirima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Na primjer, Tošo Pajić mi je rekao da je "tata bio jučer ovdje" ili da planira doći idući tjedan ili nešto tako. Ali budući da nisam bio pripadnik policije, ja nikad nisam bio na tim sastancima, ali sam siguran da je gospodin Stanišić relativno često dolazio u Krajinu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete otprilike kada ste prvi put saznali da je gospodin Stanišić boravio u Krajini? Recite u koje je to vreme bilo i isto tako zadnji put kada ste znali da on boravi u Krajini.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Teško mi je to reći. Ja znam da su u početku te posjete bile češće, ali mislim da je poslije bilo nekih problema, više u smislu organizacije. Kasnije je gospodin Stanišić slao svoje zamjenike, odnosno imao je zamjenike ili nekog ko je bio njegova desna ruka, da bude svakodnevno prisutan u Krajini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad kažete na početku, na koji period mislite?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa recimo početak 1990. godine, pa zatim 1991. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je gospodin Tošo Pajić pokazao ikada neki dokument koji je dobio od gospodina Stanišića, u pogledu saradnje sa Fikretom Abdićem?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. To je bilo kada se iz nepoznatih razloga Fikret Abdić pomirio sa Beogradom. Putem Stanišića, Toše Pajića i nekih vojnih kanala, stiglo je jedno pismo iz Beograda da se uspostavi vrlo dobra dobrosusjedska suradnja sa Abdićevim snagama koje su bile na granici zone odgovornosti 21. korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi lično bili protiv te suradnje?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da i ne samo ja već čitav niz drugih oficira.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da nam stvar bude jasna, Fikret Abdić je bosanski Musliman koji je u jednom trenutku sklopio savez sa pripadnicima Republike Srpske Krajine, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Poznajete li Frenkija Simatovića?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, upoznao sam ga, sreo sam se s njim u nekoliko navrata.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite ko je to?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja, iz meni nepoznatih razloga, znam da sam to ime vidio kao Simatović i Stamatović, ali ja znam da se radi o jednoj te istoj osobi. On je vodio naše bivše zapovjedništvo na Petrovoj Gori, on ga je dobio i on je tamo uspostavio svoje zapovjedništvo sa specijalnim snagama i policijskim snagama iz Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam kakva su vaša saznanja o specijalnim snagama?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Specijalne snage su bile razmještene u našem području prije no što je uspostavljeno novo zapovjedništvo na bosanskoj strani u blizini Velike Kladuše pod šifrom "Pauk".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Te specijalne snage, da li su nosile neke posebne oznake?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, vrlo posebne oznake koje su se očito razlikovale od redovne vojske RSK. Bio je to jedan naopako okrenuti mač sa srpskom zastavom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Časni Sude, sada bih pokazao dokazni predmet, odnosno fotografiju ove jedne oznake. Htio bih da se da novi broj dokaznog predmeta za ovaj konkretan dokument koji se nalazi pod tabulatorom 1, jer će da bude još dodatnih vojnih oznaka koje ćemo da pokažemo u ovom delu suđenja.

sekretar: Biće to dokazni predmet Tužilaštva 349.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Lazareviću, pogledajte ovo šta sada vidimo na ekranu, dokazni predmet Tužilaštva 349, tabulator 1? Prepoznajete li ovo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je oznaka pripadnika posebnih snaga policije iz Srbije koje su bile razmeštene u RSK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bi ste to povezali sa jedinicama, specijalnim jedinicama Frenkija Simatovića? Da li su one nosile ovu oznaku na ramenima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala. Završili smo sa ovim dokaznim predmetom. Da li vam je poznata osoba Božović, pukovnik Božović?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Samo jednom sam imao zadovoljstvo susresti se s njim, ali sam ga često viđao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam ko je on bio i kojoj jedinici je pripadao.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: MUP-u Srbije, Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije. Po činu je bio pukovnik. Bio je čovjek, kako da kažem, kratkog fitilja, općenito osebjuna, zanimljiva ličnost. Ja sam ga vidio nekoliko puta u zapovjedništvu 21. korpusa i vidio sam ga kako razgovara sa pukovnikom Bulatom. Jednom sam ga i osobno upoznao i to se nije baš najsretnije završio taj susret.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete otprilike kada ste ga redovno viđali u 21. korpusu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Od 1993. do 1995. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste ga viđali, da li je i on nosio oznaku koju ste nam pokazali, odnosno dokazni predmet 349, tabulator 1?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da i oznake pukovnika na džepovima svoje jakne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li išta znate o gospodinu Arkanu? Zna li ko je on?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Gospodin Željko Ražnatović, poznat mi je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste se ikada s njim susreli i, ako jeste, opišite nam okolnosti tog susreta?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bilo je to početkom 1992. godine u hotelu u Topuskom, gdje je bio organiziran jedan sastanak o tome kako da se uklone, odnosno olakšaju problemi koji izazivaju rat i kako na to utječu kojekakvi sporazumi koji su se potpisivali i kako da se poboljša životni standard u tom području. Za vrijeme ovog sastanka, u hotel je i to vrlo naglo i drsko ušao gospodin Ražnatović sa nekoliko svojih telehranitelja i stvorio je jednu vrlo nezdravu atmosferu. On je, naime, napao te oficire i optužio ih da bi trebali ići, boriti se, a ne sastančiti, ne saditi drveće. I mogli ste vidjeti po izrazima njihovih lica koliko su se oni njega plašili.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate za neke veze koje je on imao sa Službom državne bezbednosti Republike Srbije i tamošnjim MUP-om?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. U odnosu na Ražnatovića je izdan čitav niz međunarodnih poternica, čak i od strane INTERPOL-a. On je bio vrlo poznata ličnost, ali nikada nije bio uhapšen u Jugoslaviji na zahtev INTERPOL-a. Bio je, dakle, vrlo dobro zaštićen kao takav.

TUŽILAC GRUM: Časni sude, možda je ovo pogodan trenutak za pauzu, 11.00 je sati.

SUDIJA MEJ: Da, napravićemo pauzu. Gospodine Lazareviću, za vreme ove pauze kao i za vreme bilo koje druge pauze tokom vašeg svedočenja, molim

vas ne razgovarajte ni sa kim o vašem iskazu dok se on ne završi, što se odnosi i na članove Tužilaštva.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Da, časni Sude.

SUDIJA: U redu. Molim vas da se vratite se u sudnicu u 11.30.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Svakako.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Grum.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Završili smo pre pauze s Arkanom. Možete li da nam kažete da li je Arkanova grupa, njegovi "Tigrovi", da li su imali ikakve veze sa vojskom Republike Srpske Krajine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Arkanove snage su bile razmeštane zajedno sa pripadnicima MUP-a Srbije i pripadnicima 21. korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Posle ću da vam postavim čitav niz detaljnih pitanja u vezi s "Paukom", ali možete li sada da nam u jednoj ili dve rečenice opišete šta je to "Pauk"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: "Pauk" je bio stožer, uspostavljen na bosanskoj strani, a 21. korpus je potpuno negirao da su oni naš dio, što je zapravo omogućavalo pripadnicima 21. korpusa da idu tamo i bore se protiv Petog korpusa na bosanskoj teritoriji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: "Pauk", koje su to bile jedinice, koje su jedinice bile u sastavu "Pauka"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pripadnici 21. korpusa, oficiri, borci, zatim pripadnici Abdićevih snaga, Arkanovih Tigrova i MUP-a Srbije, odnosno specijalne policije Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu onoga šta ste mogli da primetite da se događalo u "Pauku", odnosno da li ste videli da su saradivali Arkanovi Tigrovi i pripadnici 21. korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, surađivali su svakako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih hteo da nam kažete nešto o jednom incidentu koji se dogodio u jednom kafiću. Da li ste bili prisutni u tom kafiću kada se dogodio taj incident u koji su bili uključeni i Arkanovi Tigrovi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, znam o čemu pričate. Reč je o jednom kafiću koji je bio UN-ov kafić, odnosno bio je namjenjen posebno članovima UN-a. Njihov dežurni oficir je došao kasno po noći, negdje oko 1.00, 2.00, zapravo i rekao mi da imaju problema sa srpskim vojnicima. Ja sam mislio da je mislio na RSK pa sam obukao uniformu i otišao u kafić i tamo našao pripadnike Arkanove grupe kako piju, uzimaju neke boksove cigareta i ne žele za njih platiti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste znali da su oni Arkanovci?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zbog njihove uniforme.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta ste onda učinili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa jedino što sam mogao učiniti, jer se nisam s njima uopće mogao ni na koji način pozabaviti, je da se vratim i nazovem vlastito zapovjedništvo i zamolim pukovnika Bulata da dođe na telefon.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što ste zvali pukovnika Bulata, da li ste pokušali da rešite situaciju tako što ste se obratili direktno tim arkanovcima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To nisu ljudi s kojima sam baš želio razgovarati.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A jeste li na kraju uspeli da dobijete pukovnika Bulata?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, za 10 minuta oni su ga probudili, on je nakratko sa mnom porazgovarao. Rekao sam mu u čemu je problem, odnosno da UN ima s njima problem i on je rekao da ostanemo u blizini, da će on, da će neko doći da to sredi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas usporite zbog prevodilaca.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Hoću, zvinjavam se.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon što ste razgovarali sa pukovnikom Bulatom, šta se dogodilo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nakon, otprilike, 30 minuta od moga razgovora s pukovnikom Bulatom, stigao je jedan džip, a u džipu je bio pukovnik Pejović koji je bio Arkanov pukovnik, sa još možda tri ili četiri pripadnika svoje jedinice, vjerovatno vojnim policajcima. Ja sam mu ukratko objasnio šta se dogodilo. Pukovnik Pejović je ušao u kafić zajedno sa svojim vojnicima, došli su do tih drugih vojnika koji su pravili nered i ošamario svakog od njih tako snažno da su oni popadali na kolena. A ostali vojni policajci su onda njega odveli iz tog kafića. Posle toga, ja ga više nikada nisam vidio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu onoga šta ste mogli da primetite tokom tog incidenta, da li ste zaključili da je pukovnik Bulat bio u vezi, odnosno kontaktirao pukovnika Pejovića?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Ja sam zapravo zaključio da je on u vezi sa zapovjedništvom "Pauka".

SUDIJA ROBINSON: Da li mislite da kažete da je on stupio s njim u kontakt pre nego što je došao u kafić?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ne, ne, časni Sude. Možda bih mogao da pojasnim dodatnim pitanjem. Ja sam, naime, pitao gospodina Lazarevića da li on zna da li je pukovnik Bulat mogao da uredi da pukovnik Pejović i neki pripadnici arkanovaca dođu u kafić da srede situaciju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Postojala je direktna telefonska linija u uredu pukovnika Bulata sa "Paukom", zapovjedništvom "Pauka".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Radi se, dakle, o zajedničkoj komandi koju ste opisali, a koje je uključivalo i arkanovce?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada me zanima gospodin Dušan Rakić, odnosno ministar odbrane RSK. Da li ste vi bili na jednom sastanku koji je on imao sa Arkanom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam bio osobni pratilac ministra odbrane u to vrijeme, admirala Rakića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam gde je održan taj sastanak.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U Erdutu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je još bio prisutan na tom sastanku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: I dalje mislim da je to bio slučajni susret, odnosno sastanak, jer smo jednostavno prolazili kroz sektor "Istok" i imali sastanak sa tamošnjim zapovjednikom, ali dok smo vozili kroz Dalj, prolazeći pored jedne benzinske stanice vidjeli smo da je tamo neka večera, mislim da je ta benzinska stanica zapravo i pripadala gospodinu Ražnatoviću. Ministar je zatražio da se zaustavimo, jer je on vidio tamo Arkana i još nekog gospodina, po nadimku "Badža".

SUDIJA ROBINSON: Kakav je bio vaš posao kao ličnog pratioca?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Pa ja sam trebao njima poslužiti, kao prevoditelj za ministra odbrane na sastanku sa zapovjednikom UN-ovog, sektora "Istok".

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na tom sastanku ste pomenuli osobe po imenu "Badža", dalje, tu je bio Arkan i ministar Rakić. Da li je još neko bio prisutan?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bilo je još nekoliko Arkanovih ljudi u tom restoranu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ta osoba koju pominjete po nadimku "Badža", da li znate njegovo puno ime i prezime?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je to bio jedan policajac na visokom položaju u Srbiji. Mislim da se prezivao Stojković ili Stoilković ili nešto slično tome.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što nastavimo sa vašim svedočenjem, zamolio bih vas da se vratimo na dokazni predmet koji se nalazi na grafoskopu. To je dokazni predmet 348, tabulator 1 i dok to gledamo na grafoskopu, ja ću da vas zamolim da uzmete pokazivač i da nam opišete odnose između različitih ljudi o kojima ste govorili tokom vašeg svedočenja. Pre nego što to uradimo, ja ću prvo da vas pitam za ovaj dokazni predmet. Da li je on zasnovan na crtežu koji ste vi napravili, opisujući odnose između ljudi koji su navedeni u ovom dijagramu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da počnete sa zelenom kućicom desno, na kojoj piše "JNA - Vojska Jugoslavije". Molim vas, opišite različite odnose među ljudima koji su ovde navedeni.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Glavna kućica ima naslov "JNA - Vojska Jugoslavije" jer je JNA poslije promenila naziv u "Vojska Jugoslavije". Tu je Generalštab i general Momčilo Perišić. Zatim ide komanda KOS-a sa dvije linije; lijevo, to je unutrašnja bezbjednost, tu su pukovnik Petar Surla i pukovnik Mlađo Karan, a s desne strane imamo spoljnu bezbjednost KOS-a i tu je pukovnik Nikola Zimonja. Dalje, imamo Generalštab vojske RSK u Kninu, tu su general Čeleketić i general Mile Mrkšić koji su povezani direktno sa 21. korpusom, čiji je zapovjednik pukovnik Čedo Bulat, zatim imate mene, C-001, koji sam bio oficir za vezu pukovnika Bulata.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada kažete "povezani", ta veza koja povezuje pukovnika Bulata, na šta mislite?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Lijevo i desno postoji veza: lijevo ide do Generalštaba, a desno ide do unutrašnje sigurnosti, a preko njega ide do glavnog štaba.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da bi bilo jasno, "C-001", da li je to bio pseudonim pod kojim ste vi mislili da ćete danas da svedočite?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, kad god se pominje C-001, to ste, u stvari, vi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ispod tog C-001 nalaze se tri imena sa jednom zagradom i linijom koja ih povezuje. Možete li da nam objasnite šta ta linija predstavlja?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je ta zloglasna antiterroristička grupa kojom je zapovjedao pukovnik Pero Ajdinović. Ispod toga je Siniša Martić sa nadimkom "Paraga" i jedan od boraca, Jovo Vojinović koji je postao moj osobni prijatelj u to vrijeme. I možete vidjeti da linija od njih ide pravo do unutrašnje bezbjednosti KOS-a.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A šta znači činjenica da se kućica za 21. korpus uklapa u celini unutar kućice "JNA - Vojska Jugoslavije"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa to pokazuje da je to jedno te isto.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada bih vas zamolio da pogledate plavu kućicu levo, na kojoj piše "SDB Srbija". Možete li da nam opišete odnose koji su prikazani na ovom delu dijagrama?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na čelu SDB-a Srbije u to vrijeme je bio gospodin Jovica Stanišić. Njegovi direktni pomoćnici su bili Frenki Simatović ili Stamatović, zatim pukovnik Ulemek zvani "Legija" i pukovnik Božović. I onda unutar tog kruga vidimo takođe Tošu Pajića, načelnika policije i oficira za vezu policije RSK i to je sve direktno povezano sa načelnikom službe bezbjednosti, Jovicom Stanišićem. Zatim s desne strane vidite Državnu bezbjednost u okviru RSK MUP-a, a to je Miloš Pajić, šef Državne bezbjednosti. I sve je to direktno povezano sa gospodinom Jovicom Stanišićem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada u centru dijagrama je žuta kućica na kojoj piše "'Pauk' - štab Bosna". Možete li da nam objasnite šta znače linije koje povezuju ovu kućicu sa ostalim delovima dijagrama?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vidite da je ova kućica direktno povezana sa 21. korpusom, zatim sa Arkanovim snagama koje su ovde predstavljene sa pukovnikom Pejovićem i kapetanom Šarcem, i zatim direktno sa pukovnikom Božovićem, pukovnikom Ulemekom, odnosno Legijom, Frenkijem Simatovićem i Jovicom Stanišićem. Na čelu zapovjedništva "Pauka" bio je general Mile Novaković, to su bile snage Fikreta Abdića, 21. korpus pod zapovjedništvom Novakovića. Kada se pogleda, vidi se da je to sve bilo jako dobro povezano.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala. Završio sam sa tim konkretnim dokaznim predmetom. Gospodine Lazareviću, za vreme dok ste vi bili u 21. korpusu, da li ste znali za politiku u odnosu na hrvatsko stanovništvo u području zone odgovornosti Kordunskog korpusa, dakle u području Korduna?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U stvari, kada sam ja došao u to područje 21. korpusa, kao što sam rekao, to je bio decembar 1991. godine, većina Hrvata više nisu bili u tom području. Bilo je izolovanih džepova, malih sela u kojima je još uvijek bilo hrvatskih stanovnika, uglavnom starijih ljudi i bolesnih. Razgovarao sam sa drugim pripadnicima korpusa, a i na osnovu svojih vlastitih saznanja o stvarima tamo, zaključio sam da je politika bila da se što više Hrvata istjera iz tog područja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je bilo razlika u mišljenjima različitih srpskih elemenata u vezi s tim na koji način treba to da se ostvari?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na mojim sastancima sa pukovnikom Ajdinovićem i pukovnikom Zimonjom, na primer, kada se raspravljalo o tome, bila su dva različita pristupa tom problemu: jedan je uključivao više nasilja koji je predložio pukovnik Ajdinović, a to je bilo da se eliminišu, da se svi pobiju i da se s tim završi. Pukovnik Zimonja je bio više za jedan diplomatski pristup i predlagao je da im se dozvoli da napuste područje pod zaštitom JNA.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A oba ta čoveka sa različitim mišljenjima su bili pripadnici KOS-a JNA?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ali dva različita krila KOS-a.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je Ajdinović zagovarao ubijanje Hrvata, da li je on mislio na hrvatske vojnike ili civilno stanovništvo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Kada se kaže "Hrvati", meni to znači sve što je hrvatske nacionalnosti, i vojnici i civili, ali morate da uzmete u obzir da nije bilo vojnih elemenata u RSK, da su ostali samo civili. Prema tome, kada kažete "Hrvati" mislite na civile.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Grum, molim vas da objasnite dva različita krila KOS-a. Dva pukovnika koja su bila iz KOS-a su iz dva različita krila KOS-a?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nas podsetite na dva različita elementa KOS-a i ponovo da ih opišete?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Ajdinović je predstavljao unutrašnju bezbjednost, dakle KOS koji se bavio unutrašnjom bezbjednošću zemlje, a pukovnik Zimonja je predstavljao dio KOS-a koji se bavio spoljnom bezbjednošću, dakle elementima, emigrantima koji su djelovali izvan zemlje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam date primer zadatka koji bi bio dodeljen unutrašnjoj bezbednosti i primer zadatka koji bi bio dodeljen spoljnoj bezbednosti u okviru KOS-a, da bismo mogli da uočimo tu razliku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Spoljni element koji je takođe bio poznat kao obavještajna služba KOS-a se bavio potencijalnom prijetnjom Jugoslaviji koja je dolazila izvan Jugoslavije, bilo iz Kanade (Canada), Australije, Velike Britanije (Great Britain) ili bilo koje druge zemlje, a Ajdinovićeve strana ili unutrašnja bezbjednost, kao što govori samo ime, se bavila bilo kakvom opasnošću koja je prijetila Jugoslaviji unutar granica Jugoslavije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na početku svog svedočenja vi ste opisivali zadatke koje ste obavljali u Velikoj Britaniji i Australiji. Da li bi pripadnici Ajdinovićeve grane KOS-a bili zaduženi takvim zaduženjima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Svakako ne bi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom tih rasprava u vezi s tim šta uraditi sa hrvatskim stanovništvom, da li je ikada bilo predstavnika srpske Državne bezbednosti kao što su Tošo Pajić ili drugi koje ste pominjali ranije tokom svedočenja?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To se smatralo opštim problemom za sektor u kome smo se mi nalazili, tako da su bili prisutni policajci i pripadnici DB-a, na primer gospodin Tošo Pajić i Đuro Skajac.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kakav je bio njihov pristup tom problemu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Obojica su bili ljudi iz tog područja, tako da su jako bili protiv upotrebe sile. Ne znam, možda su oni predviđali da će tu ponovo živjeti zajedno kao susjedi u budućnosti i zbog toga nisu htjeli da se ništa zaista loše desi tim ljudima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je dio te politike takođe uključivao sugestije da se nekim Hrvatima dozvoli da ostanu u tom području?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bila su tri razloga zbog kojih su ti ljudi još uvijek bili u tom području. Prvi koji je bio najvažniji za 21. korpus, to je bio odnos sa javnošću. Drugim riječima, strane organizacije kao što su, recimo, posmatrači Evropske zajednice ili Međunarodni crveni krst htjeli su da imaju dokaz da Hrvata još uvijek ima u tom području, da nisu svi protjerani, da nisu svi ubijeni. I ja bih onda odvodio njih i druge članove delegacije da im pokažem te ljude, da ih vide. To je bio jedan razlog. Drugi razlog je bio da se bavimo pitanjem unutrašnje bezbjednosti. Ako dođu razlozi za to, naime, ako stvari postanu previše mirne, onda treba stvoriti problem, na

primer problem koji bi doveo do prekida primirja. I treći razlog koji nije bio najmanje važan, to je da su oni uvijek bili izvor civila za razmjenu sa hrvatske strane, za civile sa srpske strane.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete nešto više o drugom razlogu. Vi ste svedočili da je prisustvo ovih ljudi bilo od suštinskog značaja, da bi se dovelo do situacije u kojoj je moglo da se prekine primirje. Možete li detaljnije da nam objasnite šta ste pod tim mislili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam lično prisustvovao na 27 sastanaka sa predstavnicima hrvatske vojske u području Turnja, a to je između Karlovca i Vojnića. I mi smo tu potpisivali prekide vatre, primirja koja su prekidana prije nego što bi se tinta osušila na tim dokumentima. I ako postavite te stvari u odnos, onda je to bilo 4:1 prekida primirja od srpske strane, u odnosu na prekid primirja hrvatske strane. Dakle, svaki četvrti put smo mi prekidali primirje. Ne znam da li je Sudu poznato, ali rijeka Kupa je prirodna granica između ta dva područja, između RSK i Hrvatske. To područje je minirano, puno je mina i gotovo je nemoguće infiltrirati se tu. Tako da ti seljani koji su živjeli tamo, a to su uglavnom bili stariji ljudi, bili su iskorišćeni. Jednom prilikom bio je incident kada je ubijen jedan stariji par. Rečeno je da su oni svijećama, da su stavljali svijeće u prozore i tako signalizirali hrvatskim snagama i da su ovi preko rijeke mogli da vide te svijeće. Međutim, to je bilo gotovo nemoguće.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi pozvani na to mesto gde je ubijen taj stariji par?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, jer smo dobili žalbe posmatračke misije Evropske zajednice i morao sam da povedem pripadnike posmatračke misije u to područje. Tada sam prvi put tamo lično otišao. Posmatrali smo sa tog prozora okolinu i vidjelo se da je stvarno nemoguće da bilo ko sa hrvatske strane vidi svjetlo svijeća u prozoru sa udaljenosti od dva kilometra.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi onda u jednom trenutku saznali ko je bio odgovoran za ubistvo tog starijeg para?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, gospodin i to uslovno govorim, gospodin po imenu Jovica Vojinović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kojoj jedinici je pripadao?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pripadao je jedinici na čijem čelu je bio pukovnik Ajdinović, a koja je bila poznata kao antiteroristička jedinica.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste saznali da je taj čovek odgovoran za ubistvo tog starijeg para?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mi smo se kasnije, na neki način, prijateljski. On je imao suprugu koja je bila Hrvatica, živjela je u Karlovcu i on me je uvijek molio da pokušam da je razmjenim kako bi ona došla da živi u RSK. Na kraju sam to uspio da uradim, tako da je on uvijek imao utisak da mi puno duguje i uvijek me je svojim prijateljima predstavljao kao da sam neko vrlo važan, u tom smislu da mogu pomoći i njihovim porodicama. Tako da me je on, na neki način, volio i povjeravao mi se, tako sam čuo različite priče, stvari koje su lično priznavali pripadnici antiterorističke grupe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U slučaju da nije jasno iz zapisnika, koje nacionalnosti je bio taj stariji par?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bili su Hrvati.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je rekao, da li je on učestvovao u ubistvu tog para?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa on je rekao da ih je on lično bacio u bunar.

TUŽILAC GRUM: Pre nego što vam postavim pitanje o nizu događaja, prvo ću da zamolim da se na grafoskop stavi jedna karta, to je stranica 20 atlasa koji Pretresno veće ima pred sobom. Ja ću da predložim da se ovaj dokazni predmet uvede u spis u skladu sa procedurom koju je Pretresno veće utvrdilo prošle nedelje, to je 336SL, dakle sa inicijalima ovog svedoka, a to će da bude kopija na kojoj će da budu njegove oznake dok bude svedočio u vezi sa tim.

SUDIJA MEJ: Nije mi sasvim jasno kako ćemo time da se bavimo. Ta se karta nalazi u atlasu koji mi imamo.

TUŽILAC GRUM: To je fotokopija karte sa stranice 20 iz tog atlasa.

SUDIJA MEJ: Pa kako predlažete da se bavimo tim dokaznim predmetom?

TUŽILAC GRUM: Pa da dobije broj 336 i da onda bude označen sa inicijalima "SL", a što su inicijali ovog svedoka koji će da unosi oznake na kartu.

SUDIJA MEJ: Mislim da to nije najbolji način da se time bavimo. Možda bi jednostavnije bilo da se naprave različiti dodaci brojevima 336. Ne znam da li smo se ovim ranije bavili na taj način.

TUŽILAC GRUM: Nismo se bavili u vezi sa kartama, ali smo se bavili u vezi sa fotografijama i ja predlažem Pretresnom veću da to bude tako, pošto smo već tražili od raznih svedoka da obeležavaju kopije iste fotografije i primenjivali smo isti ovakav režim.

SUDIJA MEJ: U redu, onda ćemo to tako da uradimo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Lazareviću, molim vas pogledajte kopiju karte broj 20, dokaza 336 i, molim vas, prvo nam pokažite gde se prvobitno nalazila komanda 21. korpusa u Topuskom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ova mala tačka ovdje, to je Topusko.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A gde se nalazila kancelarija oficira za vezu 21. korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa na vrhu brda, iznad hotela u Topuskom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam pokažete gde se nalazi Vojnić, gde se nalazila treća i poslednja komanda 21. korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ovdje, upravo ovdje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I vi ste to obeležili svojim rukopisom na fotokopiji ovog dokumenta?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam pokažete gde se nalazila komanda srpskog MUP-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nalazilo se na Petrovoj Gori, to je ovdje. Takođe su dio svog zapovjedništva imali na bosanskoj strani, gdje se nalazio štab "Pauka". To je bila praktično podjeljena komanda između ova dva zapovjedništva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kasnije tokom vašeg svedočenja ću da vas pitam za paradu na Vidovdan, 28. juna 1995. godine. Možete li na ovoj karti da nam pokažete gde je održana parada?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U gradu Slunju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste to označili svojim rukopisom na kopiji ove karte?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste nam gde je, odnosno spomenuli ste Kupu. Da li se ona vidi na karti?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na žalost, ne baš jasno, ali ona bi trebala teći ovako nekako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Je li to ta linija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa kao što sam rekao, ne točno, rijeka je bila neka vrsta prirodne granice između Hrvatske i RSK. Ova druga obala Kupe je bila minirana, gusto minirana. Ovdje je bilo nekoliko sela koja se, na žalost, ne vide na ovoj karti, ali su tu, između Popović brda koje je ovdje i dalje u pravcu Gornjeg Sjeničaka, Sjeničaka Lasinjskog. Zatim, ovdje ima još niz malih sela između.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na dokaznom predmetu 336SL, koje su sve lokacije u Hrvatskoj?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ponovite pitanje, molim vas.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Od ovih lokacija koje ste označili, koje su u Hrvatskoj?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Sve osim "Pauka".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A gde je "Pauk"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: "Pauk" se nalazi, evo ovdje točno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala. Gospodine Lazareviću, prvi događaj o kom bih htio da pričamo dogodio se 1990. godine. Reč je o balvanima. Da li ste ikada bili prisutni na jednoj takvoj barikadi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam, više iz radoznalosti nego zbog nekog drugog razloga.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam gde je taj balvan postavljen.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na cesti koja vodi u Knin. Ja sam bio tamo 1990. godine. Odvezao sam se svojim autom zajedno sa svojom ženom. Htio sam vidjeti što se zbiva, mislim o čemu se zapravo radi. I došao sam tamo i vidio da je čitav niz balvana postavljen na cesti i trebali ste voziti u cik cak između tih balvana. A na njima, odnosno na tim barikadama, bio je čitav niz ljudi koji nisu bili odjeveni ni u kakve uniforme, ali su imali automatsko oružje. I na obje strane ceste je bio čitav niz automobila i kamiona parkiranih i vidio sam da neki imaju registarske tablice iz Beograda, a neki, takođe, odnosno neki kamioni tablice JNA. Budući da sam ja Srbin, zaustavio sam se i razgovarao s tim ljudima i postalo mi je sasvim jasno da su ti ljudi bili zapravo iz Beograda, s obzirom na njihov naglasak i općenito nepoznavanje situacije u tom kraju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Barikada kod koje ste vi stali, koju ste videli, da li je i ona bila deo onoga šta se popularno naziva "balvan revolucijom", deo spontanog događaja nazvanog "balvan revolucija"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je. Sad koliko je bio spontani, to ne znam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste razgovarali s nekim od ljudi koji su bili na tim barikadama?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste razgovarali o tome odakle su?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam, otprilike, koji procenat ljudi na barikadi na kojoj ste se vi zaustavili su bili meštani iz tog područja, a koliki procenat ih je bio izvan?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa rekao bih da ih je 75 do 80 procenata bilo iz vana, dakle iz drugog nekog područja, bilo iz Beograda ili iz nekog drugog mjesta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon što ste obišli tu konkretnu barikadu, da li ste sa pukovnikom Zimonjom razgovarali o tim balvanima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, on se samo nasmiješio, rekao da su mnogi od tih ljudi, većina od tih ljudi na barikadama uglavnom iz Beograda,

da su tu bili angažirani i, prema njegovim riječima, dobijali su 100 njemačkih maraka na dan za dežurstvo na tim barikadama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom tog perioda, dakle 1990. godine, da li ste vi osnovali neko udruženje, neku kompaniju koja se bavila davanjem usluga prevođenja sa srpskog jezika?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, samo što sam ja bio jedini zaposleni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam, molim vas, okolnosti pod kojima ste osnovali tu firmu.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, mogu, ali to je duga priča. U nju je bio umiješan i gospodin Abdić, na primer.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A odakle ste primali novčana sredstva?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Dio je dolazio iz crnog fonda pukovnika Zimonje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako se zvala ta firma?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zvala se "Juintra", Jugoslavenska služba za davanje prevodilačkih usluga, "*Yugoslavia Interpreting and Translating*".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možda biste mogli da nam kažete kakva je bila svrha osnivanja takve jedne firme. Kasnije ću da vam postavim konkretnija pitanja, ako bude potrebno.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa pukovnik Zimonja je vjerovao da imam dobre razloge da ostanem tamo, u toj oblasti posle, pošto sam izgubio posao u "Agrokomercu". Mene su trebali tamo. Mislim, u to doba "Agrokomerc" je bio jedini poslodavac u tom području i jednostavno je trebalo uspostaviti, osnovati neku firmu da ja mogu tamo ostati. Ta firma je bila najjednostavnije riješenje za moj ostanak u tom području.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle jedina svrha je bila da ostanete tamo i nastavite sa svojim radom kao KOS-ovac?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, upravo tako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Početkom leta 1991. godine, da li vas je pukovnik Zimonja zamolio da dođete na sastanak u Vojnić?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li, za početak, da nam kažete ko je još bio na tom sastanku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Došla je jedna poruka putem nekog civila da ja dođem u Vojnić. Vojnić je nekih 15 do 17 kilometara od Velike Kladuše, gdje sam ja bio u to vrijeme. Kada sam stigao tamo, vidio sam da se sastanak održava u lokalnoj policijskoj stanici, odnosno u uredu Toše Pajića. Druge osobe kojih se ja sada sjećam su Đuro Skljajac, pukovnici Ajdinović i Zimonja i još dva ili tri policajca čijih se imena sada ne sjećam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ovi policajci čijih se imena ne sećate, da li su oni bili lokalci ili iz nekog drugog područja?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, oni nisu bili lokalci, nisu bili miještani.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su bili iz nekog drugog dela Krajine ili nekog drugog dela Jugoslavije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oni zapravo nisu ni sudjelovali, nisu sudjelovali u tom razgovoru, toj diskusiji, samo su promatrali situaciju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam uopšte, u par reči, što je bila tema tog sastanka?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam trebao opisati kakva je situacija u Velikoj Kladuši, jer je JNA razmatrala mogućnost napada na Cetingrad koji se nalazi na granici Hrvatske i Bosne, zapravo na hrvatskoj strani, udaljen neka dva do tri kilometra.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je u to vreme tamo bio nekakav oružani sukob?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Međutim, bila je pojačana prisutnost hrvatskih emigranata iz Švedske (Sweden) koje je bila organizirala HDZ i njihovi političari. A tu su bili i neki pripadnici paravojske, prema izvještaju, obavještajnom izvještaju koje je dostavio pukovnik Zimonja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su na tom sastanku izneti razni predlozi u vezi sa tim napadom na Cetingrad?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, dva prijedloga. Oba je iznio, oba su poslana Generalštabu u Beograd da oni donesu konačnu odluku. Jedan je prijedložio pukovnik Ajdinović. On je rekao da bi trebalo okružiti čitav grad, a zatim sa artiljerijom intenzivno bombardirati grad i onda ući u grad i očistiti ga. To je bio jedan prijedlog. Drugi je prijedložio pukovnik Zimonja. Njega je više zanimao obavještajni aspekt čitave stvari. On je htio da se ostavi neki mali koridor između Cetingrada i Velike Kladaše, kako bi ljudi mogli izaći iz tog područja, a prije no što otpočne artiljerijski napad.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prije tog razgovora o Cetingradu, da li je bilo nekih konkretnih incidenata za koje ste vi znali, a koji su uključivali pripadnike paravojske i koji su dolazili iz samog grada Cetingrada?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne prije nego što je JNA napala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je JNA napala Cetingrad?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bilo je to negdje u oktobru. Ja sam bio u Kladaši i zajedno sa drugim nekim ljudima sam promatrao čitav događaj. Mogli smo vidjeti po bljeskovima sa neba da je u toku artiljerijski napad. Odmah nakon što je otpočeo napad, u Veliku Kladašu se počela sljevati rijeka izbjeglih lica iz Cetingrada, dakle iz Hrvatske u Bosnu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prema prirodi tog napada, koja je alternativa, dakle, bila usvojena?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bilo je očito da je usvojen prijedlog pukovnika Zimonje, jer je otvoren koridor za te ljude koji su dolazili, koji su napuštali Cetingrad.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: S obzirom na standardne operative procedure i vaše iskustvo u radu u 21. korpusu, na kom nivou je takva jedna odluka mogla da bude doneta, odnosno da se usvoji upravo taj prijedlog?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa na nivou Generalštaba u Beogradu. Moramo se također prisjetiti da je u to vrijeme službena JNA još uvijek bila snaga koja je bila prisutna na terenu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih prešao na decembar 1991. godine. Jedan konkretni zadatak koji ste dobili u odnosu na braću po imenu Brajdić?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je. Ja sam prisustvovao čitavom nizu sastanaka u Vojniću u tom periodu, zapravo vrlo često. Na jednom od tih sastanaka, budući da je rijeka izbjeglica iz Hrvatske u Veliku Kladušu bila prilično zabrinjavajuća, predloženo je da bi se trebale eliminirati neke prominentne figure na muslimanskoj i hrvatskoj strani, eventualno putem nekog napada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ikada dobili zadatak da eliminišete neke od tih ljudi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zadatak je dat meni, budući da sam poznavao područje i još dvojici oficira JNA. Jedan je imao čin kapetana, a drugi poručnika.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko vam je dao taj zadatak?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Ajdinović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta je konkretno bio taj zadatak?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tamo je u Kladuši bio jedan mali kafić, zapravo restoran koji se zvao "Kralj", a to je trebalo da se desi na Božić 15., odnosno, izvinjavam se, 25. decembra kada bi svi bili prisutni. Bilo je, dakle, vrijeme Božića i ljudi su išli na ponoćku. Mi smo trebali prići sa sve tri strane tom mjestu, parkirati auto u blizini i onda otvoriti vatru iz automatskog oružja na sve ljude koje bi se zatekli unutra.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi izvršili taj zadatak?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zašto ne?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Četiri, pet dana prije tog napada, u Veliku Kladušu su došla ta dva oficira, u kompletnim JNA uniformama su došli. Ja sam sjedio u jednom od tih kafića zajedno sa uglednim nekim Muslimanima, miještanima. I oni su mi došli, bili su pijani, rekli su mi, počeli su pričati neke priče o Velikoj Srbiji, kako će sve to postati dio Velike Srbije i jednostavno čitavu situaciju su učinili vrlo neprijatnom za mene. I ja njih jednostavno nisam uzeo za ozbiljno, nisam to više ozbiljno shvaćao i nisam uopće postupio po tom pitanju ni na koji način.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste u tom trenutku i dalje nosili uniformu i bili ste službeno povezani sa JNA, je li tako?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, nije tako. Ja sam u to vrijeme bio civil.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu nekog uputstva pukovnika Zimonje, vi ste postali član vojske Republike Srpske Krajine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bilo 22. decembra.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koje godine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: 1991. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme dok ste bili član vojske RSK, da li ste primali platu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam, primao sam plaću, ali isto tako su postojali i još neki drugi fondovi, neka druga sredstva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koji su bili izvori iz kojih su dolazila sredstva koja ste vi primali kao pripadnik 21. korpusa RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa postojala je plaća koja je bila data svim vojnicima i oficirima 21. korpusa, putem osobe koja je bila zadužena za isplaćivanje plaće. Takođe sam dobijao neka dodatna sredstva iz fondova pukovnika Zimonje, za koja nikada nisam potpisao nikakvu priznanicu, na primer, koju bi inače potpisao kao redovni oficir u odnosu na plaću.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Početkom 1992. godine, da li ste razgovarali sa pukovnikom Zimonjom o tome da će JNA da se povuče iz Hrvatske u Bosnu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa općenito se znalo da će se to dogoditi i to prije no što stignu snage UN-a na teren. Razgovor se vodio u vezi toga kako organizirati ljude koji će ostati, koji neće napustiti to područje zajedno sa JNA. Ja sam osobno bio zainteresiran u vezi moje sudbine, da bih znao što se od mene očekivalo u tom smislu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li ste i o tome razgovarali? Da li vam je on išta o tome rekao?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. On je meni dao zadatak da odem u zapovjedništvo na Šamarici koje je bilo pod vođstvom generala Mrkšića,

dakle Osme operativne grupe JNA i da se tamo javim kao oficir za vezu sa promatračkom misijom Evropske zajednice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li to i učinili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U koliko navrata ste radili za Mrkšića kao prevodilac?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa možda 20 do 30 puta u periodu februar, mart, april.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: 1992. godine, da li vam je pukovnik Zimonja naložio da regrutujete pripadnike, odnosno osoblje Ujedinjenih nacija i Evropske posmatračke misije (ECMM, European Community Monitoring Mission) u obaveštajne svrhe?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bio deo svakodnevne rutine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete na koji način ste vi shvatili taj svoj zadatak?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa da se uspostavi neka vrsta veza, kako bi se dobile potrebne informacije s vojne strane i to putem zapovjedništva Ujedinjenih nacija. To se odnosilo, na primer, na "radio room", na sav personal iza čina narednika, zapovjednike bataljona, vojne posmatrače, da ponekad ne raportiraju ono što su vidjeli. Dakle svi koji su na ovaj ili onaj način bili dostupni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li ukratko da nam opišete proces, proceduru kojom ste se služili da regrutujete neke ljude koji su radili za Ujedinjene nacije ili posmatračku misiju Evropske zajednice?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam ih prvo trebao upoznati, to se nije dešavalo za jedan dan. Trebao sam provesti neko vrijeme s njima, biti prijateljski nastrojen u razdoblju od dva do tri tjedna, približiti im se na svaki mogući način, udovoljavati im, činiti im usluge, udovoljavati svim njihovim zahtjevima, dostavljati im, odnosno organizirati pratioca ako je to bilo potrebno. Na svaki način dati im osjećaj da su dio tima, da se njima pruža određena pomoć. U isto vrijeme sam trebao identificirati koje su im slabe točke, kod svakog od njih, koje bi se mogle iskoristiti za, na primer, ucjenjivati kasnije i eksploatirati na taj način. Ja moram reći Sudu da su neki

od tih ljudi odmah pristali da rade za srpsku stranu, neki iz čisto ideoloških razloga, neki zato što su vjerovali u srpsku stvar, neki naravno zbog novca i iz drugih razloga. Ja ne tvrdim da je svakoga bilo moguće kupiti, naravno, ali neke jeste.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste od pukovnika Zimonje dobili neka uputstva u smislu toga da pratite aktivnosti posmatrača, posmatračke misije Evropske zajednice i da o tome izveštavate?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bio moj dnevni zadatak. Oni su u početku navečer najčešće bili praćeni u Zagreb i onda bi se vratili ujutro u naše područje. Njima nije bilo u početku dozvoljeno da prespavaju na teritoriji RSK. Međutim, na kraju sam, oni su dobili zeleno svjetlo da ostanu u području i onda sam se ja preselio u hotel gdje su oni bili i tamo sam bio praktički 24 sata na dan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koja je bila svrha vašeg posmatranja personala, osoblja posmatračke misije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa da kontroliram njihovo kretanje, manje-više. Oni bi se slobodno, oni zapravo nikad nisu imali potpunu slobodu kretanja, oni bi imali bilo vojnu, bilo policijsku pratnju kada su išli na teren. Ja bih bio tamo kao promatrač, ja bih tamo promatrao, gledao s kim oni razgovaraju, gdje se zaustavljaju, ko ih zaustavlja, ko je telefonirao na mobilne telefone, u kojim su automobilima imali telefone i tako dalje, jednostavno što su svaki dan radili.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako biste okarakterisali vaš rad za to vreme, da li kao osobu koja je olakšavala ili opstruirala njihovu misiju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa vidite, to je mač sa dvije oštrice. Ja sam u isto vrijeme trebao njima pružati pomoć, zapravo olakšavati im provođenje njihovog zadatka, tako što sam im dozvoljavao da se kreću što je slobodnije moguće. Sa druge strane, trebao sam da vidim s kime stupaju u kontakt i da im što više otežam da vide sve ono što žele da vide i tako dalje. Znači, to je, na neki način, delom bila opstrukcija, a delom je to, na neki način, bilo olakšavanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam navedete neki konkretan primer kako ste opstruisali rad posmatrača Evropske zajednice?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa pretpostavimo da su me uveče obavijestili da žele da idu u određeno područje sledećeg jutra. To je bila rutina, mi bismo tokom noći, ako nismo htjeli da oni idu tamo ili ako oni nisu htjeli da ja idem s njima, mi smo, recimo, kreirali jedan mali incident. Rekli bismo da je tu došlo do kršenja primirja tokom noći i da je to područje izvan njihovog dometa u ovom trenutku. Takve stvari.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je kreirao te incidente?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa jedna jedinica je bila odgovorna za sve takve usluge, a to je bila antiteroristička grupa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je došao trenutak u tom periodu kada ste razgovarali sa pukovnikom Bulatom u vezi sa ovim opstrukcijama rada posmatrača Evropske zajednice?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, bilo je veoma jasno rečeno da im ne treba dozvoliti da izvode njihove zadatke, kakav god da je bio njihov zadatak.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je on rekao po čijem nalogu je takav zadatak opstrukcije trebalo da se izvrši?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je više tražio Tošo Pajić, nego pukovnik Bulat, jer se to više ticalo Državne bezbjednosti nego same vojske. Sve naše jedinice su bile raspoređene daleko od puteva, a posmatrač Evropske zajednice koji su putovali putevima, nisu mogli mnogo da vide i da obavijeste Hrvate. Ali sa stanovišta bezbjednosti, DB je bio zabrinut s kim oni razgovaraju i s kim imaju posla. Tako da su, u stvari, obe strane, i DB i vojska, htjeli da se posmatračima onemogući sloboda kretanja, a to smo trebali da mi uradimo opstruiranjem njihovih zadataka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je Tošo Pajić rekao po čijem nalogu on primenjuje to naređenje za opstrukciju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Po nalogu Jovice Stanišića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se sada pokaže dokazni predmet 348, tabulator 6. Gospodine Lazareviću, vas ću da zamolim da pogledate ovu fotografiju i da nam kažete da li prepoznajete ljude koji su prikazani na ovoj fotografiji. Možete li da nam kažete da li prepoznajete ljude na ovoj fotografiji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mnogi su ovde u profilu, ne mogu se baš svih sjetiti. Prvog gospodina, čiji se profil samo djelomično vidi, ne mogu se sjetiti. Zatim, gospodin do njega je pukovnik Tarbuk Slobodan, on je bio komandant iz 39. korpusa. Pored njega je, sa plavom beretkom, brigadni general Musa Bamaji (Musa Bamayi) iz Nigerije (Nigeria) i on je bio zapovjednik sektora Ujedinjenih nacija. Do njega je načelnik štaba, pukovnik Čedo Radovanović, načelnik štaba 21. korpusa. Zatim do njega je Tošo Pajić, na njegovom ramenu vidimo oznaku "milicija". I tu sam onda ja, kao oficir za vezu. To je bio jedan od sastanaka u zgradi UN-a.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je ovo vaš rukopis?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Završili smo sa tim dokaznim predmetom. Hvala. Takođe, tokom 1992. godine, kada ste dobili zadatak da vrbujete prevodioce koji će da rade sa međunarodnim organizacijama u Krajini?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bilo očigledno u vrijeme kada se UN pomerila u Krajinu. Bilo je mnogo otvorenih radnih mjesta za meštane, za lokalno stanovništvo, od prevodilaca do čistača. Za nas je bilo važno da oni koji rade posmatraju rad Ujedinjenih naroda i prikupljaju obavještajne informacije za nas.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Od koga ste dobili uputstva za to?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ponovo, to je bila zajednička operacija službe bezbjednosti i obavještajne službe vojske.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete imena ljudi koji su to vama konkretno preneli?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Nikola Zimonja i gospodin Tošo Pajić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kako ste vi izvršili taj zadatak?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U zvaničnoj formi je poslato pismo zapovjedništvu Ujedinjenih naroda u Topuskom u kojem je rečeno da ako oni oglašavaju za radna mjesta tamo, da mi moramo da provjerimo te ljude, odnosno policija mora da provjeri te ljude da se ne bi krivični elementi ubacili u UN i bili zaposleni u UN. Tako da mi moramo da provjerimo prošlost tih

ljudi, a ono što smo mi htjeli da znamo je tko će tamo raditi, da bismo mogli prvi da stupimo u kontakt s njima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li su Ujedinjene nacije ispoštovale zahtev koji ste vi dali, da vam daju imena?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, nevoljno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se desilo nakon što ste vi dobili imena tih ljudi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja bih s njima imao mali brifing, obraćao im se u patriotskom duhu. Rekao sam im da ono što oni rade, rade za svoju vlastitu zemlju skupljanjem informacija o vojnim pokretima, o pokretima Hrvata. Nije bila tajna da vojni posmatrači idu duž granice, odnosno duž linije razgraničenja i demilitarizovane zone između RSK i Hrvatske, da prelaze i na drugu stranu i da mogu da prate pokrete na toj drugoj strani. Onda se vraćaju u zapovjedništvo UN-a u Topuskom i pišu svoje izvještaje. I sad, ako neko od naših ljudi može da nama dostavi te izvještaje, onda super.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su neki od tih ljudi uzimali te izvještaje UN i vama ih dostavljali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A ako bi neko od tih prevodilaca kojima ste se vi obratili odbio da saraduje na taj način, šta bi se desilo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bio bi diskreditovan i ne bi mu bilo dozvoljeno da radi za UN.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da kažete Pretresnom veću sa kojim procentom prevodilaca ste vi imali kontakt iz prve ruke?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislite u području odgovornosti 21. korpusa?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: 35 do 40, najmanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su bili svi prevodioci ili je bilo i drugih prevodilaca s kojima niste imali kontakt?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U okviru zone odgovornosti 21. korpusa, nije bilo nikakvih drugih prevodilaca, svi su morali da dođu uz moje odobrenje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Od tih 35 do 40 prevodilaca, koliko ih je radilo na prikupljanju obaveštajnih informacija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Svi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta ste vi radili sa obaveštajnim informacijama i dokumentima koje ste dobijali od tih prevodilaca?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Dozvolite prvo da vam ukratko opišem kakav je bio posao prevodilaca tamo. Oni bi prisustvovali sastancima između lokalnih političara, na primer i predstavnika Crvenog krsta i Ujedinjenih nacija. Ja sam imao sve te druge prevodioce koji su prisustvovali tim sastancima, jer ja nisam lično mogao tamo da prisustvujem, nisam fizički mogao da prisustvujem na svim tim mjestima. Dakle, oni bi odlazili, vraćali se i mene obavještavali o onome o čemu se pričalo na tim sastancima, kakve su odluke donesene, ako je donesena bilo kakva odluka. I onda bih ja na kraju od svih tih izvještaja sastavljao taj glavni izvještaj koji je bio upućivan u moje zapovjedništvo. Ja sam, zapravo, pravio tri kopije tog izvještaja. Slao sam jednu pukovniku Zimonji, jednu sam slao pukovniku Bulatu, a jedna je išla Toši Pajiću.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, kopija vašeg izvještaja je išla u KOS, u Beograd?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jedna kopija je išla Toši Pajiću i vi ste rekli da je on radio za srpsku Državnu bezbednost?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A poslednja je išla pukovniku Bulatu koji je bio zadužen za 21. korpus?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bilo u njegovoj zoni odgovornosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bi hteo da pređemo na 1993. godinu. Da li ste vi prisustvovali nizu međunarodnih konferencija na kojima je trebalo da dođe do nekog sporazuma o miru u Krajini?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam lično prisustvovao na četiri takve konferencije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre ili tokom vašeg prisustva tim međunarodnim konferencijama, da li ste vi još uvijek bili aktivni pripadnik KOS-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da i aktivni pripadnik vojske RSK, dio komande.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što ste odlazili na te konferencije ... Slobodno uzmite vodu.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Sve je u redu, hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što ste odlazili na te konferencije, da li ste dobijali bilo kakva lažna dokumenta?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, dobio sam tri pasoša. Sva tri su pokazivala ... Ne, na dva je pisalo da nisam rođen u Beogradu, već u Kninu, a jedan je bio originalni dokument na kome je tačno pisao datum i mesto rođenja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U ovom trenutku bih zamolio da se svedoku pokaže dokazni predmet tužilaštva 348, tabulator 7. Gospodine Lazareviću, pre nego što se taj dokument stavi na grafoskop, molim vas da pogledate nekoliko stranica ovog dokaznog predmeta.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da li želite da govorim o njima dok prolazim kroz njih?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja bih hteo da odvojite stranicu na kojoj piše gde ste rođeni i to je stranica koju ćemo da stavimo na grafoskop. I takođe bih vas zamolio da, koristeći pokazivač, pokažete gde piše vaše mesto rođenja.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: 26. februar 1947. godine, Knin.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to lažna informacija, kada je reč o vašem mestu rođenja?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je pasoš koji mi je izdat 21. juna 1993. godine, vidite to na dnu stranice, tu sada pokazujem. Svrha ovog pasoša je bila da prisustvujem toj međunarodnoj konferenciji, pa da niko ne bi pitao zašto osoba iz Beograda prisustvuje sastanku o Krajini, tako da su mi izdali pasoš na kome je pisalo da sam rođen u Kninu, pa sam, prema tome, imao pravo da budem tamo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko vam je dao ovaj pasoš?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oba ova pasoša, ovaj i drugi, ovaj ovdje, na primer, ako mogu to da vam pokažem, to je službeni pasoš. Imao sam dva, jedan je bio diplomatski, a drugi je bio normalni, civilni pasoš.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Taj dokument je takođe dokazni predmet Tužilaštva 348, tabulator 7.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Sva tri pasoša su mi izdata u Beogradu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A ko vam je fizički dao taj pasoš?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Sekretarica tadašnjeg predsjednika Hadžića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih zamolio da se pokaže dokazni predmet Tužilaštva 348, tabulator 8 i da se stavi na grafoskop. Da li prepoznajete ljude koji su prikazani na ovoj fotografiji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Neke od njih, u stvari sve njih prepoznajem, ali se sjećam imena samo nekih.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A ovo šta je napisano, da li je to vaš rukopis?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas idite s leva na desno i recite nam ko su ljudi koji su prikazani na ovoj fotografiji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Prvi, ćelavi tip, to sam ja. Pored je Dušan Rakić, on je tada bio ministar odbrane RSK. Gospodin u pozadini, znam da je imao neke veze sa bezbjednošću predsjednika Hadžića, isto kao i ovaj čovjek ovdje. Ovo je sekretarica predsjednika Hadžića, to je ta osoba koja mi je dala pasoš i novac. U svakom slučaju, ovo je fotografija koja je napravljena u Norveškoj tokom jednog od onih navodno tajnih sastanaka

između Srba i Hrvata i Ujedinjenih nacija. I ovaj poslednji gospodin, ne znam ko je, mislim da on nije ni važan, ne sjećam ga se.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu, možemo da sklonimo ovaj dokazni predmet. Gospodine Lazareviću, pre nego što budemo govorili o konferencijama kojima ste prisustvovali, hteo bih da nam uopšteno opišete proceduru koja je bila u toku, pre nego što biste vi prisustvovali tim konferencijama. Možete li da opišete Pretresnom veću kako ste vi saznali ili saznavali da ćete da prisustvujete tim konferencijama?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Dakle, ja bih počeo s tim da je zahtjev za konferencije obično dolazio kroz UN. Hrvatska strana bi podnijela zahtjev UN-u u Zagrebu, u zapovjedništvu u Zagrebu i onda bi oni obavjestili zapovjedništvo u sektoru u kojem sam ja bio, ako bi to imalo veze sa 21. korpusom. Isto je važno i ako bi to imalo veze sa 39. korpusom. Na nivou Vlade bi bio obavješten Knin, da je hrvatska strana podnijela zahtjev da se održi sastanak i da su oni voljni da se održi sastanak. Mi bismo onda nastavili tako što bismo organizovali delegaciju s vojne i civilne strane. Tražili bismo da nam se unaprijed da dnevni red, da bismo znali o čemu će se raspravljati tokom tih sastanaka. Obično smo za to davali izgovor da nam je potrebno da se pripremimo za te sastanke, pa zato moramo da znamo šta će biti na dnevnom redu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Taj zahtev za dnevnim redom, kome biste ga uputili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ujedinjenim narodima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li bi Ujedinjene nacije ispunile taj zahtev, obezbedile vam unapred taj dnevni red?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to nije bilo ništa čudno da se traži dnevni red unapred.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nastavite, molim vas, sa opisom postupka.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Kada bismo riješili sve te male detalje, onda se od nas, kao delegacije, očekivalo da, barem 48 sati prije nego što bismo krenuli, gdje god da smo išli, očekivalo se da odemo u Beograd. Obično bi nas smijestili u hotel "Mladost" koji je u centru Beograda i uvijek se smatralo da je to kuća daleko od kuće za sve koji su dolazili iz RSK, jer nisam vidio da je iko platio račun u tom hotelu. Dovoljno je bilo da imate

legitimaciju iz RSK. Onda bismo imali čitav niz sastanaka. Šef delegacije bi otišao u kabinet gospodina Miloševića da dobije instrukcije. Šef vojnog dijela delegacije je otišao u Generalštab da dobije instrukcije. Mi smo imali unaprijed dnevni red, tako da bi ti ljudi otišli, njima bi bilo rečeno šta da rade i kako to da rade tokom sastanka. Oni bi se vratili, nama bi to prenijeli i rekli nam šta se očekuje od ostatka delegacije. Ja sam lično imao sastanak sa pukovnikom Zimonjom i on bi mi dao konkretne zadatke koje sam trebao da obavim tokom sastanka, bilo da se to dešavalo u Austriji (Austria), Švajcarskoj (Switzerland) ili Norveškoj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon što su ti članovi delegacija imali pojedinačne informativne sastanke, da li se onda održao zajednički informativni sastanak u hotelu "Mladost"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, u jednoj sali za konferencije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I ko je prisustvovao tom sastanku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Svi članovi delegacije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A o čemu se razgovaralo na tim sastancima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa o svemu onome o čemu su oni bili informisani u kabinetu gospodina Miloševića ili u Generalštabu Vojske Jugoslavije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su to bili neformalni sastanci ili je neko predsedavao tim sastancima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa predsjedavao je šef delegacije, ko god da je to bio u to vrijeme.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate, jesu li se vodili zapisnici sa tih sastanaka?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate šta se desilo, ili, dozvolite prvo da vas pitam kakvi zapisnici su se vodili: da li je neko pisao šta se dešavalo ili je neko vodio zabeleške ili šta?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa samo kratke zabilješke o onome što smo raspravljali, o čemu smo se dogovorili i onda bi se to poslalo u Knin. U stvari, prvo bi se vidjelo da li se svi slažu s tim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su ti zapisnici slati još negde ili vama to nije poznato?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je reč o delegacijama u kojima ste vi učestvovali, možete li da nam kažete u koliko delegacija ste bili, na koliko konferencija ste prisustvovali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na četiri: dvije su bile u Ženevi (Geneva), jedna je bila u Austriji i jedna u Norveškoj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se razvio jedan opšti obrazac instrukcija svim delegacijama tokom prisustvovanja mirovnim konferencijama, na onima na kojima ste vi prisustvovali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa manje-više su bile slične i ideja je bila da se ni na šta ne pristane, da se ni sa čim ne složi, što je bilo vrlo jednostavno za slijediti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon sastanka u hotelu "Mladost", kako bi članovi delegacija onda putovali na dotično odredište: zajedno ili odvojeno?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zajedno, u avionu Ujedinjenih nacija. Ujedinjeni narodi bi organizirali avion za nas.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li je delegacija uvek ostala zajedno na tim lokacijama gde su se odvijale konferencije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, sve vrijeme.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme tih konferencija, da li se od članova delegacija tražilo da redovno održavaju kontakt s Beogradom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Samo u slučaju kad je došlo do nekih problema.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U opštim crtama, možete li da nam opišete kako se održavao taj kontakt?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na svakom od tih sastanaka, bilo da se on održavao u Beču (Vienna) ili u Švicarskoj, mi bismo imali posebnu sobu za nas, za vrijeme pauze. Mi smo mogli svaki put za vrijeme sastanka, u bilo koje vrijeme za vrijeme sastanka, mogli smo tražiti pauzu. Na primer, ako

hrvatska strana iznese neki prijedlog i mi nismo spremni odmah odgovoriti, mi bismo onda rekli "mi bismo se sada htjeli povući u našu sobu, da razgovaramo neko vrijeme, raspravimo ovo, pa ćemo se vratiti natrag i dati vam odgovor". I u to vrijeme, dakle, kada smo koristili taj ured, tu sobu da stupimo u kontakt s Beogradom, nama su trebale biti date garancije da se te telefonske linije, da su one sigurne, odnosno da niko ne može prisluškivati naš razgovor. I onda bismo mi uspostavili kontakt s Beogradom i rekli šta se dogodilo, tražili od njih savjet, rekli "eto takav i takav je prijedlog ili zahtijev" i pitali što ćemo uraditi. U nekim slučajevima, odgovor je bio "odbijte", jednostavno odbijte. E, ali kad više nismo imali nikakvih iznimka, što onda? E onda potpišite uz rezervu, uz ogradu da to treba biti potvrđeno od strane Skupštine i onda se vratite u RSK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme tih pauza kada su ti telefonski pozivi upućivani Beogradu, da li biste vi bili prisutni u sobi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam bio u sobi kao i svi ostali članovi delegacije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi mogli da čujete taj telefonski razgovor?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. To nisu bile velike sobe, a unutra bi sjedilo po 10-15 ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vrijeme te četiri konferencije, da li su uvek isti ljudi bili kontaktirani, redovno kontaktirani u Beogradu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, na nivou kabineta gospodina Miloševića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, recite nam imena osoba koje su redovno kontaktirane i na koji način bi ta konkretna osoba bila kontaktirana?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U to vrijeme, tim sastancima je prisustvovao gospodin Hadžić. Koliko sam ja shvatio, on bi razgovarao sa gospodinom Lilićem i nekim drugim nepoznatim ljudima iz kabineta gospodina Miloševića, sa ljudima koje ja doista ne znam. Bilo šta što je bilo u vezi sa Državnom bezbjednosti, upućivano je Jovici Stanišiću, a sva vojna pitanja upućivana su generalu Perišiću. Sve je zavisilo od konkretne situacije i ja ne tvrdim da su se na svakoj toj konferenciji kontaktirali ti ljudi, ali ako bi

pitanje bilo vojne prirode, onda bi se zvao general Perišić ili ne znam, ako je problem bio druge vrste, onda gospodin Stanišić. Međutim, najčešće su to bili politički problemi, pa bi se razgovaralo sa samim kabinetom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete koji tipovi problema su se pojavljivali kada biste kontaktirali gospodina Stanišića i kakve ste razgovore imali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Hrvatska strana bi, na primer, predložila da bismo trebali uspostaviti neko selo kao model, primer, gdje bi trebali živjeti zajedno Srbi i Hrvati pod zaštitom UN-a, kako bi se svijetu pokazalo da oni mogu biti zajedno i živjeti zajedno, kao što su to i prije živjeli. Dakle, taj jedan prijedlog se u jednom trenutku iznio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste spomenuli gospodina Lilića. On je jedna od osoba koju ste kontaktirali. Da li je on tada bio predsjednik Savezne Republike Jugoslavije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da i njega su zvali "poštar".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Govorili ste o gospodinu Liliću kao poštaru?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tako su to govorili gospodin Hadžić i gospodin Pajić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zašto su njega zvali "poštar"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa zato što je prenosio poruke od gospodina Miloševića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi, da li su oni verovali da je on sam donosio neke odluke u vezi sa situacijom na mirovnoj konferenciji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da gospodin Lilić nije donio nikakvu odluku u svom čitavom životu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ako je neki sporazum trebao da se uputi Ujedinjenim nacijama ili drugoj strani, da li je uvek postojala neka ograda, neka rezerva u odnosu na taj sporazum od strane srpske strane?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa bilo je jasno prije početka sastanka da se nikakva odluka neće donijeti do kraja sastanka. Čak i ako bude neka odluka, onda je mi nismo, mi to nismo trebali prihvatiti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam objasnite kako je došlo do toga da se, što je bila politika ispod svega toga, kako to da se niko nije trebao obavezati ni na šta u vezi sa tim sporazumima do kojih se dolazilo na mirovnoj konferenciji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa znate i oficiri su ljudi. Oni bi sjeli zajedno nakon sastanka, čak i za vrijeme sastanka ili za vrijeme pauza, sjedeli bi zajedno i međusobno razgovarali. Bilo je jasno da Beograd nema nikakve namere da riješi situaciju između RSK i Hrvatske. Sve dok tamo postoji problem, to će imati jasnog uticaja na ono šta se događalo u Jugoslaviji. Naime, tada je bio veliki politički nemir tamo, ekonomski problemi i tako dalje i tako dalje. Sve dok se, dakle, ti ljudi bore za svoj opstanak u Hrvatskoj, sve oči će biti uprte na RSK. Dakle, trebalo je tamo zadržati problem dok god je to bilo moguće, jer će onda svi gledati, svi obraćati pažnju samo na to. Prema tome, oni nisu htjeli ni na koji način riješiti taj problem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je postojala neka politika, što se tiče saradnje, pokušaja saradnje, bez obzira što je postojalo oklevanje da se na bilo šta obaveže?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, da, mi smo svi uvijek bili prijateljski nastrojeni jedni prema drugima na tom sastanku i izgledalo je da se slažemo u svemu. Međutim, kada bismo otišli sa sastanka, bilo je bolno očito da se ni na šta, ni u vezi čega nismo složili, jer bi jednostavno nakon toga bio upućen poziv za neki drugi sastanak, pa za sledeći sastanak i tako stalno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja bih sada pokazao svedoku dokazni predmet 348, tabulator 10. Ne idemo redom, izvinjavam se zbog toga. Zamoliću vas da pogledate prvu stranicu dokumenta, odnosno da se ona stavi na grafoskop, a vi nam, gospodine Lazareviću, recite što je ovaj dokument?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je lista članova delegacije, učesnika sastanka koji se održao 16. juna 1993. godine u Ženevi. To je spisak ljudi iz UN-a i članova srpske i hrvatske delegacije koji su prisustvovali tom sastanku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi tu navedeni kao jedan od učesnika?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam, evo vidite moje ime, Slobodan Lazarević, prevodilac. Međutim, moram naglasiti da je postojala još jedna stranica ovog dokumenta, ja ne znam da li je vi imate, na kojoj je

bila još također jedna lista koja je uključivala i civilne delegacije UN-a, Srba i Hrvata. Dakle, ova ovde bi uvijek bila vojna i ako pogledate gore, vidite da je tu glavnokomandujući iz UNPROFOR-a (United Nations Protection Force), pa šef vojnih posmatrača, general Bo Pelnas (Bo Pellnas), zatim zapovjednik snaga, general Valgren (Lars Eric Valgren), Bjorn Heselberg (Bjorne Hesselberg), brigadni general, vrlo fin čovjek. On je bio glavnokomandujući oficir u sektoru "Sever" UN-a. Vidite da je na čelu hrvatske delegacije bio general Petar Stipetić. Zatim, mi, pukovnik Kosta Novaković koji je bio šef delegacije. Takođe, mogu dodati da je on bio i deo KOS-a, iz odjela za unutrašnju bezbjednost. Dalje, u srpskoj delegaciji imate pukovnika Miloša Krnetu koji je također bio pripadnik KOS-a, ali iz obavještajnog dijela, bio je zadužen za vanjsku bezbjednost. Pukovnik Nikola Krošnjar je bio iste provincijencije i vidite moje ime na dnu ove liste.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da zapisnik bude jasan, ovaj pukovnik Kosta Novaković nije onaj Mile Novaković o kom ste govorili ranije u svom svedočenju? Ne radi se o istom čoveku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, to su dvije različite osobe. Jedan je pukovnik, jedan je general.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U to vrijeme, pukovnik Novaković, pukovnik Krneta i vi ste svi bili pripadnici jednog ogranka KOS-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, da, tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kažete da je gospodin Krošnjar, pukovnik Krošnjar radio za jedan informativni centar i to informativni centar koje vojske?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: RSK, službeno makar.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znate li, iz vaših izvora, da je on bio član još neke druge organizacije, a ne samo vojske RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je to prvi put i zadnji put da sam se s njim sreo, tako da vam ne mogu tačno reći, ne mogu vam reći skoro ništa o njemu, ali drugu dvojicu znam prilično dobro: i pukovnika Kostu Novakovića i pukovnika Miloša Krnetu dobro poznajem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se dokazni predmet 348, tabulator 11 stavi na grafoskop. Gospodine Lazareviću, pogledajte, molim vas, ovaj dokazni predmet, pa nam recite šta je to?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je takođe jedna lista sudionika delegacije. Ovde vidim neka poznata imena.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, recite nam datum u vezi sa ovom delegacijom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: 20. jul 1993. godine. Mislim da je to bio prvi sastanak u Ženevi, vrlo brz i kratak sastanak. Ili možda drugi? Ne, ipak je ovo drugi sastanak. I reći ću vam zašto, zato što je bila veća delegacija. Prvi sastanak je bio jako kratak, trajao je samo jedno popodne. Zato ovo mora biti drugi sastanak. Da, ovo je bila daleko veća delegacija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete, što se tiče članova srpske delegacije, kojim jedinicama su oni pripadali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Evo, počecu od vrha: pukovnik Kosta Novaković je tada bio šef delegacije. On je bio član KOS-a, dakle unutrašnja bezbjednost. Zatim Miloš Krneta, također pukovnik koji je ovdje nastupao kao njegov pomoćnik, ali je bio član obavještajne službe. Dakle, hoću da kažem da je on bio zadužen za vanjsku sigurnost. Pa pukovnik Nikola Krošnjar, on je bio glavni oficir za vezu, što je novost za mene, da budem iskren. Zatim Čedo Radovanović koji je bio načelnik štaba Kordunskog korpusa u to vrijeme.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što krenemo dalje, znate li u kojoj je jedinici bio pukovnik Krošnjar, znate li kakva je njegova biografija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Samo znam da je on iz Knina, ali nemam pojma šta je tamo radio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nastavite.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Dakle, kao što sam već rekao, Čedo Radovanović je načelnik štaba Kordunskog korpusa, 21. korpusa. On je bio pripadnik JNA, on nije bio član KOS-a. Postojali su, naime i oficiri koji nisu bili članovi KOS-a, znate.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je on u to vreme, 1993. godine, bio član jugoslavenske vojske ili vojske Republike Srpske Krajine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Svi članovi ove delegacije su bili dio vojske RSK službeno, ali su zapravo bili oficiri JNA ili u to vrijeme oficiri Vojske Jugoslavije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas nastavite.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zatim je tu bio jedan pravnik, Siniša Čakić, ne znam točno ko je to, on je bio u nekoj vezi sa pravnom službom. Zatim još jedan pravnik, gospodin Petković, ja mislim da je on bio zadužen za energetiku, ministar energetike ili tako nešto u okviru RSK, zato što je jedno od pitanja za diskusiju bio i problem oko turbina, električne energije. I, evo, ovo sam ja, u donjem dijelu, Slobodan Lazarević, prevodilac i oficir za vezu sektora "Sever".

SUDIJA ROBINSON – PITANJE: Da li se vi ovde navodite kao profesor?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ROBINSON: Da li je to točno? Da li vi jeste profesor?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Ne, nije časni Sude, neko je vjerovatno ... Nekome se učinilo da bi to lepo izgledalo na papiru.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi imali ikakvog učešća u sastavljanju ovog dokumenta?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ovaj tu dokument?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dokazni predmet 348, tabulator 9, molim da se taj dokument sada stavi na grafoskop i da se pokaže svedoku. Gospodine Lazareviću, zamoliću vas za komentar svake od ovih konferencija kojima ste prisustvovali. Kada je održana prva konferencija, prva na kojoj ste vi bili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: 16. juna 1993. godine u Ženevi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam, molim vas, kakve su pripreme izvršene pre konferencije i ako je to isto kao i vaš raniji uopšten komentar, recite nam da je to tako bilo, da se ne ponavljamo.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Dakle, općenito, 48 sati prije konferencije odete po upute, zatim odete na sastanak, odnosno konferenciju, vratite se, ne riješite ništa. Eto, to je tako bilo, ukratko rečeno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: O kojim temama se razgovaralo na toj konferenciji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je prvi sastanak bio vrlo kratak, mislim da smo ostali u Ženevi svega tri sata i onda je slijedio drugi sastanak. Raspravljali smo o sporazumu o prijetnji vatre i zašto je potrebna demilitarizovana zona, jer su snage u konfliktu bile još uvijek preblizu jedna drugoj.

SUDIJA ROBINSON: Od koga ste dobili instrukcije?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Od vojnog krila u Beogradu, dakle, od šefa delegacije koji je obišao Generalštab u Beogradu, da bi tu temu raspravio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Drugi stubac u ovoj sažetoj tablici sadrži imena ljudi. Da li su to ljudi za koje se vi sećate da su bili prisutni na konferenciji u Ženevi 16. juna 1993. godine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, mislim da je to tačno, Goran Hadžić, zatim delegacija hrvatske Vlade i vojno osoblje sa obje strane, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme tih pregovora, da li je održavana redovna telefonska veza s Beogradom u svrhu dobijanja uputstava i davanja informacija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, svakako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon povratka sa ove konferencije, da li je usledio niz nekih aktivnosti u vezi sa konferencijom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Po dolasku na surčinski aerodrom, Goran Hadžić je imao konferenciju za tisak. Svi ostali članovi delegacije bi otišli odmah u hotel gdje bi se održao jedan brifing, gdje je raportirano o tome što je bilo na sastanku. Ja bih osobno imao odvojen sastanak sa pukovnikom Zimonjom i njemu bih ispričao sve što se dogodilo na sastanku i tokom sastanka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tko je bio zadužen za primanje izveštaja od pojedinih članova delegacije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ovisi o dijelu delegacije. Ukoliko se radilo o civilnom dijelu delegacije, onda bi to bio kabinet gospodina Miloševića. Ukoliko se radilo o vojnom dijelu delegacije, onda Generalštab, a ako bi se radilo o sigurnosnim pitanjima, odnosno Državnoj bezbjednosti, onda bi to bila Služba državne bezbjednosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je održana sledeća konferencija na kojoj ste takođe prisustvovali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vrlo uskoro, već u julu 1993. godine, 16. jula 1993.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Osim onoga šta ste uopšteno već naveli, da li je bilo nešto posebno u vezi sa ovom konferencijom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne. *Modus operandi* je bio, manje-više, jednak.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A o čemu se razgovaralo na toj konferenciji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ponovo općenito o kršenjima sporazuma o prekidu vatre, kako se pobrinuti da se tako nešto ponovo ne dogodi, kako uspostaviti veći razmak i šire demilitarizirati zonu, koliko se odmaknuti i tako dalje. Međutim, mi smo na tom sastanku bili u vrlo čudnoj situaciji. Hrvatska vojska je tražila da se 21. korpus povuče, odnosno da povuče sve svoje artiljerijsko oružje na razdaljinu od 25 kilometara unutar demilitarizirane zone. To je za nas bilo nemoguće, jer je 15 kilometara iza nas bila Bosna. Naš je sektor bio vrlo uzak sektor, mislim da je bio negdje oko 16, 17 kilometara. Dakle, ako se traži razdaljina od 25 kilometara, mi bismo završili u drugoj zemlji. Tako smo imali jedan veoma zgodan razlog da to odbijemo, mislim fizički je tako nešto ionako bilo nemoguće, i ovako i onako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sledeća tablica, da li ona na ispravan način odražava sastav delegacije i učesnike ove druge konferencije, prema vašem sećanju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Ova delegacija, odnosno svaka delegacija je na svakoj konferenciji bila sve veća i veća.

SUDIJA ROBINSON: Ko je plaćao troškove delegacije?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Mislim da je Beograd platio, odnosno mi smo dobili novac u Beogradu u dolarima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ovaj novac koji ste dobili u Beogradu, jeste li trebali da potpišete priznanicu za taj novac?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme te konferencije, da li je održavan kontakt između delegacije i Beograda, a na način kako ste već opisali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ništa se bitno nije promenilo, ta procedura je bila uvijek ista, dakle 48 sati prije konferencije, odnosno 24 sata prije konferencije dođete tamo, brifirani ste, utvrđi se kako ćete se ponašati, šta će te govoriti. I nakon toga se vratite. Kraj priče.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon konferencije, šta je usledilo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ponovo je gospodin Hadžić imao pres konferenciju. Iz nekog razloga, on je to voleo. Mi ostali bismo otišli pravo u hotel, čekali da budemo debifirani i slijedećeg dana, kada smo bili s tim gotovi, vratili bismo se, svako posebno u RSK.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, da li je ovo sada pogodan trenutak za pauzu, jer smo između dve konferencije?

SUDIJA ROBINSON: Prije pauze, gospodine Lazareviću, samo još jedno pitanje. Hteo bih da se vratim na raniji deo vašeg svedočenja. Vi ste rekli da ste vi i još dvojica, ja mislim, dobili neke uputstva da eliminišete neke Hrvate i neke Muslimane. Vi ste to planirali da uradite u trenutku kada se oni nađi zajedno u kafiću.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Da i to uoči 25. decembra.

SUDIJA ROBINSON: Vi to niste izvršili jer ste, jednostavno, izgubili poverenje u tu dvojicu vaših kolega, između ostalog i zato što su bili pijani?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Časni Sude, glavni razlog je što ja nikada nikoga nisam u svom životu ubio pre tog dana, ni posle tog dana. To je bio glavni

razlog. Ja sam, naime, tražio načina da se izvučem iz tog zadatka i dan danas nisam siguran koliko su oni bili ozbiljni u vezi izvršenja tog zadatka i koliko su ljudi, koji su dali za to instrukcije, bili ozbiljni, ali ja jednostavno nisam imao više povjerenja.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da predviđate moje sledeće pitanje: da nije bilo tog gubitka povjerenja, da li biste vi izvršili taj zadatak?

SVEDOK LAZAREVIĆ: Ja mislim da bih ipak našao razloga da ga ne izvršim.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

SUDIJA MEJ: Pauza. Nastavićemo u 14.30.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Grum. Danas treba da završimo do 15.40, jer jedan od članova Pretresnog veća posle toga ima jedan drugi postupak na kome mora da bude prisutan. Bilo bi dobro kada biste mogli da završite sa ovim svedokom. Ja se ne žalim na tempo kojim vi napredujete, ali što dalje odmaknete, to bolje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Trudiću se. Gospodine Lazareviću, prekinuli smo na konferenciji kojoj ste prisustvovali u Ženevi 16. jula 1993. godine. Sada bih hteo da skrenem vašu pažnju na sledeću konferenciju kojoj ste prisustvovali. Možete li da nam kažete gde je održana ta konferencija i kad?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Treći sastanak je bio između 20. i 22. jula 1993. godine u Beču.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A gde je to bilo? Izvinjavam se, to ste već rekli. Kada je reč o pripremi za tu konferenciju, da li je to bila slična priprema kao i za prethodne konferencije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, potpuno identična.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete koje su bile teme o kojima se raspravljalo na toj konferenciji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To su, u suštini, bile iste teme o kojima se raspravljalo ranije: demilitarizovana zona, raseljena lica, mogućnosti da se radi na tim model selima i slično.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je Goran Hadžić bio na toj konferenciji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, bio je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li su komunikacije sa Beogradom održavane i tokom te konferencije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A nakon konferencije, možete li da nam opišete šta se desilo: da li ste učestvovali u bilo kakvim aktivnostima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vratili smo se u Beograd i svako od nas je prošao takozvani "debriefing", nakon što smo stigli.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bi htio da skrenem vašu pažnju na sledeću konferenciju. Možete li da nam kažete kad i gde je održana ta konferencija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ta je održana 12. septembra 1993. godine u Norveškoj, zaista ne znam lokaciju, jer je to trebao da bude jako, jako tajan sastanak. Ipak, nakon što je sastanak zaključen, čekalo nas je oko 250 novinara, dakle nije bila baš tajna.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Što se tiče priprema za tu konkretnu konferenciju u Norveškoj, da li ste vi učestvovali u njima, da li ste prisustvovali sastanku pre konferencije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ponovo u Beogradu, u hotelu "Mladost".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste i pre te konferencije imali brifing sa Zimonjom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, dobio sam konkretan zadatak za taj sastanak.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li možete da nam kažete kakav je to bio konkretan zadatak?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa smatralo se da je jedan član naše delegacije bezbedonosni rizik, a to je bio admiral Dušan Rakić. Tako sam dobio zadatak da budem vrlo blizu njega tokom cijelog sastanka, svih tih dana i da vidim, da pratim sa kim se on sastaje izvan zvaničnih sastanaka, dakle s kim sa hrvatske strane se sastaje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zašto se procenilo da je on bezbedonosni rizik?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Njegova porodica je u to vrijeme još uvijek živjela u Zagrebu, njegova žena i dva sina koji su bili otprilike u godinama, bili u godinama kada bi mogli da budu mobilisani.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je reč o pripremama za konferenciju u Norveškoj, da li su se Hadžić i Rakić sastali sa Miloševićem pre nego što je krenula delegacija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tako sam ja shvatio na osnovu razgovora s njima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta su vam oni rekli, a šta vas je navelo da zaključite da su oni imali sastanak sa Miloševićem?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oni su rekli da su razgovarali sa šefom i šef im je rekao to, to i to. I to su bila, u stvari, naređenja, eksplicitna naređenja da se ništa ne postigne na tom sastanku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: O čemu se raspravljalo, šta je zapravo bila tema na pregovorima na ovoj konkretnoj konferenciji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Sjećam se da je glavna tema bila neka vrsta autonomije za RSK u okviru Hrvatske.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Želeo bih da skrenem vašu pažnju na četvrtu kolonu u ovom dokaznom predmetu. Da li ta imena predstavljaju imena ljudi kojih se vi sećate da su bili prisutni na toj konferenciji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, baš tako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom priprema za konferenciju u Norveškoj, da li je na bilo koji način pomenuto da je to odlazak u šoping, zapravo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je bila uobičajena šala među članovima delegacije, jer jedva da se promenio sastav delegacije u odnosu na prethodnu konferenciju, samo se povećao broj i dobijena su sredstva,

dovoljno para da se obavi kupovina. I koliko se ja sjećam, došli smo u to malo mjesto, bila je nedelja. Angažovan je gradonačelnik da otvori mali tržišni centar za članove delegacije, da bi mogli da obave kupovinu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom pregovora i konferencije u Norveškoj, da li je održavana redovna komunikacija sa Beogradom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, cijeli dan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se sećate imena ljudi koji su kontaktirani u Beogradu tokom tog dana?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je gospodin Goran Hadžić kontaktirao gospodina Miloševića. Da li je razgovarao direktno sa gospodinom Miloševićem, to zaista ne znam, ali jeste kontaktirao kabinet.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Izvolite, nastavite.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: S vojne strane delegacije, razgovaralo se sa Generalštabom u Beogradu, u vezi sa vojnim pitanjima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate ko je u Generalštabu kontaktiran?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je bio general Perišić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate da li je tom prilikom kontaktiran Jovica Stanišić? Da li je njega bilo ko kontaktirao?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, mislim da je bilo tako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I vi to mislite, na osnovu čega?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa zato što sam bio u prostoriji kada se telefoniralo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon što ste se vratili iz Norveške, da li ste ponovo prošli debriefing kao i u prethodnim prilikama?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ali ovaj je trajao nešto duže od prethodna tri.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Otprilike koliko dugo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Dva dana.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su i drugi članovi delegacije takođe imali debriefing tom prilikom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je u jednom trenutku, tokom pregovora u Norveškoj, Krneta rekao delegaciji nešto u vezi sa ovim model-selom, multietničkim pilot-selom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U jednoj fazi pukovnik Krneta je predložio da prihvatimo predlog da se formira ovo pilot-selo. U jednom trenutku bi onda Krneta angažovao antiterorističku grupu i ubilo bi se, ubili bi nekoliko Srba i Hrvata, nebitno ko. Tako bi se širio strah, psihoza straha i niko se ne bi usudio da se vrati u to selo. I to bi onda bio kraj projekta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste rekli da bi se širila "psihoza straha". Da li je Krneta upravo iskoristio taj termin kada se obratio delegaciji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam citirao Krnetu, on je rekao "psihoza straha".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, koliko ste vi shvatili, bilo kakav sporazum o takvom selu je, u stvari, počivao na mogućnosti da bi, kada se delegacija vrati, mogla da se širi psihoza straha u tom području i to bi onemogućilo formiranje takvog sela ili ispunjavanje obaveza?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je. To je bilo vrlo jasno rečeno na tom sastanku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su te rasprave održavane u isto vreme kada je održavana i redovna komunikacija s Beogradom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je reč o ovim konkretnim pregovorima, da li je Goran Hadžić imao savetnika?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je njegov savjetnik imao isto prezime kao gospodin Slobodan Milošević, prezivao se takođe Milošević.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se sećate njegovog imena?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ili Simo, ili Savo, ili Mišo ili Sava. Nisam baš siguran. Ja bih rekao Mišo Milošević.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to bilo prvi put da je taj drugi Milošević došao na jednu od konferencija kojoj ste vi prisustvovali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ta ista osoba je bila na dva prethodna sastanka u Ženevi i tu nam je bio dodijeljen kao domaćin na tim sastancima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate bilo šta o toj osobi, odakle je, za koju instituciju je radio?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne znam ništa, ali govorilo se među delegatima da je on vjerovatno brat Slobodana Miloševića. Međutim, on nije izgledao tako, nije ličio na predsjednika Miloševića uopšte.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom pregovora u Norveškoj, da li je u jednom trenutku taj drugi Milošević komentarisao ili pomenuo telefonski razgovor koji je imao sa gospodinom Miloševićem koji je ovdje u sudnici?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta je on rekao?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U jednom trenutku on je rekao da, šta god da radimo, moramo da imamo na umu samo jednu stvar, a to je da na kraju sastanka ništa ne treba da se riješi, treba da se vratimo bez ikakvog rješenja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kakve reči je koristio, na osnovu kojih ste vi zaključili da on misli na gospodina Miloševića, ovog koji je ovde u sudnici?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa nakon izvjesnog vremena, svi su gospodina Slobodana Miloševića nazivali "šefom" ili su ga nazivali punim imenom. Ali ljudi koji su mu bili bliski, ljudi unutar delegacije su pominjali njega kao šefa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li je taj drugi Milošević, taj savetnik, koristio taj izraz kada je prenosio te instrukcije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: On je koristio, u stvari, kratku verziju njegovog imena, rekao je "Slobo".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon što ste se vratili iz Norveške, da li ste saznali ili primetili bilo kakve aktivnosti koje su vam izgledali kao pokušaji da se onemogućí progres koji je ostvaren tokom mirovnih pregovora?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mogu da govorim samo o zoni 21. korpusa. Bilo je nekoliko incidenata koji su se desili brzo jedan za drugim i oni su sijali strah među stanovništvom, a u isto vrijeme su zaustavili bilo kakve moguće dalje pregovore sa hrvatskom stranom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da nam opišete neke od njih. Ja moram da vas podsetim da malo usporite zbog prevodilaca.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Prvi kojeg se sjećam je miniranje pruge, to je trebao da bude prvi prolazak voza, prvo putovanje voza nakon početka sukoba. Voz je naletio na antitenkovsku minu, mnogo ljudi je poginulo i povrijeđeno. I, naravno, okrivljeni su hrvatski teroristi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je reč o tom konkretnom incidentu, možete li da nam pomognete tako što biste nam rekli nešto konkretnije. Na kom mestu je to bilo i kog dana, u koje vreme otprilike?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Znam da je bila zima, znam da je bilo između Gline i Vojnića, to je pruga koja je povezivala Karlovac i, pretpostavljam, Petrinju, nije mi sasvim poznato to područje. To je bila pruga koja je postojala prije sukoba i koja se nije koristila od momenta kada je izbio sukob u tom području. To je trebalo da bude prvi put da voz krene tom prugom, prvi i poslednji put.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate ko je bio odgovoran za postavljanje mine na prugu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa, da. Kasnije sam to saznao. U to vrijeme su me ponovo pozvali da vidim pukovnika Bulata u njegovom štabu, u njegovom zapovjedništvu i dobio sam zvanično pismo protesta koje je trebalo odnijeti zapovjedniku sektora "Sever".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I rekli ste da ste kasnije saznali ko je bio odgovoran. Možete li da počnete tako što ćete da kažete kako ste to saznali ko je bio odgovoran?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa manje-više mi je to palo na pamet na osnovu jednostavnog razmišljanja, dedukcije. Mjesto gdje je postavljena protivtenkovska mina je bila daleko od moguće penetracije hrvatskih snaga, kako bi bilo moguće da hrvatski teroristi uopšte uđu unutra, koliko bi brzo mogli da postave tu minu i da napuste područje. Svo to razmatranje nije mi dalo nikakav rezultat. Pošto je bila zima, a pošto nije bilo nikakvih tragova,

nikakvih stopa u snijegu, bilo je jasno da ništa nije došlo sa te strane, znači moralo je doći iznutra.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je poznat još jedan incident iz tog perioda?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Trebalo je da bude prijateljska fudbalska utakmica između mještana i pripadnika UN-a u Glini i neko je minirao kompletan teren, fudbalski teren. Postavljene su male nagazne mine, paštete koje ne bi trebale da ubiju, ali bi zaplašile ili bi otkinule nogu. Međutim, saznalo se, navodno se saznalo za te mine prije početka utakmice. Utakmica je otkazana i nikada nisu ponovo igrali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste saznali ko je postavio te nagazne mine na fudbalskom stadionu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ponovo sam došao do istog zaključka, a kasnije je potvrđeno da su to uradili ovi sami ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A ko su ti ljudi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa antiteroristička grupa Banijskog korpusa, u ovom konkretnom slučaju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste saznali da je to bila ta antiteroristička grupa Banijskog korpusa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa ove dvije grupe, jedna koja je bila u našem korpusu, 21. korpusu i ona koja je bila u Banijskom korpusu, su bili prijatelji prije rata. Oni su bili isti klinci, istih godina, 21, 22 i sastajali su se u jednom kafiću na pola puta između Korduna i Banije, sastajali su se gotovo svaki dan i razmjenjivali informacije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi razgovarali sa bilo kojim pripadnikom ove grupe?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta su vam rekli, na osnovu čega ste vi zaključili da su oni bili odgovorni za postavljanje tih mina na fudbalskom stadionu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa rekli su da su dobili naređenje i da im je bilo jasno rečeno da niko neće biti povrijeđen, naime, da će te mine biti otkrivene na vrijeme, ali od njih je zatraženo da to urade tokom

noći. Oni su jednostavno prošli po stadionu sa jednom korpom i pobacali te mine. To su male okrugle mine zelene boje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je od vas traženo da odnesete protestno pismo i u vezi sa tim incidentom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, naravno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kakav je bio protest, kakve prirode?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa ponovo je to bila tvrdnja da su se Hrvati, zapravo u to vreme je korišćen izraz "ustaše", da su se ustaški elementi iz Hrvatske ubacili na našu teritoriju, prodrli duboko u teritoriju i postavili te mine. I mi smo zapravo optuživali, u stvari, vojne posmatrače UN-a koji su bili raspoređeni duž granice, da oni nisu ništa vidjeli.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Bio je još jedan incident u vezi sa vodotornjem?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je ponovo bio jedan broj mina koje su postavljene oko vodotornja. Jedan od seljana je odveo svoju stoku na pašu u blizini tog vodotornja, stao na minu i bio ubijen, poginuo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koje nacionalnosti je bio čovek koji je ubijen?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Bio je Srbin.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste saznali ko je postavio mine oko vodotornja?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je bila naša vlastita antiteroristička grupa iz 21. korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kako ste to saznali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Iz ličnog razgovora sa Paragom koji je bio zapovjednik te jedinice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I tom prilikom, da li ste takođe dobili instrukcije da uložite prigovor kod Ujedinjenih nacija?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, čak i prije nego što sam otkrio šta se desilo, mislim ko je počinio te stvari. Pozvali bi me u zapovjedništvo, pukovnik Bulat bi me pozvao, dao mi protestno pismo i ja bih se odmah odvezao u bazu UN-a i predao zapovjedniku sektora taj protest. To je postala

šala između mene i zapovjednika sektora, jer on nije vjerovao da je moguće da naše snage tako lako propuštaju teroriste, dozvoljavaju tako lak pristup teroristima sa druge strane.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste, da li je u zvaničnom prigovoru bilo reči o tome ko je odgovoran, u vezi sa postavljanjem mina oko vodotornja?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U zvaničnom prigovoru?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prigovoru koji ste trebali da date Ujedinjenim nacijama?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, zvanično mi smo krivili hrvatsku stranu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste bili prisutni u tom području kad su se događali ti incidenti. Da li su ti događaji imali željeni efekat, da li su stvorili atmosferu straha?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, veoma. Na primer, za vrijeme tih sastanaka, situacija u RSK je znala biti vrlo opuštena. Sastanci su se i dalje održavali, nešto se događalo, mi smo demobilizirali veliki broj ljudi, poslali ih kući da obrađuju zemlju ili šta su već radili. A onda, posle svakog od tih incidenata, mobilizirali bismo sve, mobilizirali bismo još veći broj ljudi. Znate, morali smo da tražimo te jedinice hrvatskih terorista koji su ušli na našu teritoriju, morale su se pretraživati šume, zato su se svi vratili u uniforme, natrag na dužnost.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hteo bih sada da vam skrenem pažnju na jedan kasniji period. Da li ste učestvovali u jednom planu čiji je cilj bio da se izbaci 75 starijih hrvatskih seljana iz jednog područja u vašoj zoni odgovornosti?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam osobno u tome sudjelovao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete planove u vezi sa tom operacijom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa neko je došao na genijalnu ideju kako da se otarasimo hrvatskog stanovništva u toj zoni. Ideja je bila da predložimo, da pitamo da li Ujedinjene nacije i Međunarodni crveni krst mogu da nam pomognu da te ljude prebacimo u bolnicu u Karlovac, jer mi

nismo imali nikakve mogućnosti da im pružimo odgovarajuću zdravstvenu njegu. Dakle, sve je to trebalo UN-u prikazati kao humanitarni konvoj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je, otprilike, ljudi učestvovalo u tom planu, mislim koliko je ljudi trebalo da bude tako prebačeno u Karlovac?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oko 75. To su bili, u tome je bilo angažirano puno ljudi: pripadnici 21. korpusa, policija iz oblasti Kordunskog korpusa, Međunarodni crveni krst, vojni promatrači, UN. Puno ljudi je zapravo trebalo provesti taj plan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A radilo se o starijim hrvatskih građanima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, mislim da niko nije bio mlađi od 70.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu vaših iskustava i standardne operativne procedure, na kom nivou bi tako nešto trebalo da se odluči u vezi s planom i da se plan provede u delo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: O planu koji je po prirodi uključivao sva ta međunarodna tela, zeleno svijetlo je trebao dati Beograd.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I da li je plan zaista i stavljen u pogon?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete vaše učestvovanje u materijalizaciji toga plana?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Moj zadatak je bio da stupim u kontakt sa međunarodnim tijelima, da im izložim detalje plana i da zajedno s njima vidimo što bi trebao biti tu njihov zadatak, njihova uloga i koju vrstu pomoći trebamo od njih. Dakle, to je trebao biti humanitarni konvoj koji je iz RSK trebao ići u Hrvatsku sa hrvatskim državljanima kojima je trebala medicinska pomoć. Stvar je bila u tome da mi njima nismo rekli da je zamisao bila da se oni uopće i ne vrate.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je bio jedan sastanak na kom su svi ti detalji raspravljani?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam došao na kraj tog sastanka, u trenutku kada je bila riječ o tome kako treba informirati međunarodne snage. Oni su mene u tom trenutku trebali, jer sam ja bio oficir za vezu, a

isto tako je tu sudjelovao, u tom segmentu i Tošo Pajić, a koji je trebao raditi sa međunarodnom policijom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi razgovarali sa Pajićem u vezi sa tim?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je on rekao da li je Jovica Stanišić imao ikakvog učešća u ovom planu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa on je imao informacije o tome da je "tata" informiran u vezi tih stvari, u vezi događaja u tom području. Nije ništa puno pričao o tome, ali je potvrdio tu činjenicu. Mislim da je on govorio o tome na taj način, da je to već prethodno diskutirano.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A pukovnik Bulat, da li je on imao ikakvog udela u tome?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, on mi je davao instrukcije u vezi toga.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je on rekao, da li je imao kakvog kontakta sa generalom Perišićem u vezi sa tim?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, na svim nivoima te operacije. Svi ljudi u Beogradu su bili o tome informirani, od civila do vojske i Državne bezbjednosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je ova operacija izvedena na zadovoljavajući način, na zadovoljstvo onih ljudi koji su je planirali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, za obje strane. UN je bio vrlo zadovoljan, jer su imali utisak da čine jedno humanitarno djelo, jednu humanu stvar. Moja strana je također bila zadovoljna, jer su se, eto, riješili 75 civila koji im i onako nisu ničemu služili, tako da se sve to sretno završilo. Naravno, svi su bili zadovoljni osim tih Hrvata.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su vam poznati slični slučajevi u nekim drugim područjima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sad bih hteo da malo detaljnije porazgovaramo o "Pauku", o toj instituciji. Kada ste vi prvi put saznali za tu zajedničku komandu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je bilo krajem 1993. godine kada je odjednom došao veliki broj uniformiranih ljudi, u uniformama koje ja do tada nisam viđao. Sa njima sam razgovarao na svom jeziku i bilo je očito da oni nisu lokalci iz tog područja. Isto tako je bilo očito da oni nisu nikakva paravojna jedinica, jer su imali slobodan prolaz i, osim toga, dobili su naše staro zapovjedništvo na Petrovoj Gori.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A ko je bio komandant te komande "Pauka"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: General Mile Novaković.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste ranije rekli da je 21. korpus imao u tome udela, zatim specijalne snage srpskog MUP-a, Arkanovi Tigrovi i ljudi Fikreta Abdića?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je bilo nekih drugih jedinica za koje vi znate, koje su u nekom trenutku učestvovala, odnosno bile deo ove komande "Pauka"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, neke jedinice 39. korpusa i neke Prvog i Drugog krajiškog korpusa Republike Srpske, te 15. korpusa. To se obično događalo kada su imali koordinirani napad na Peti korpus.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Govorite o 39. i 15. korpusu armije RSK?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A ovaj Prvi i Drugi korpus, to je Vojska Republike Srpske, ne Republike Srpske Krajine?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kao oficir za vezu, da li ste ikada trebali da odgovarate na neka pitanja u vezi s "Paukom" i kakva su vam uputstva u tom smislu davana? Kako ste trebali da odgovarate?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, često sam bio pozivan kod generala Heselberga koji je u to doba bio zapovjednik sektora "Sever". Jednom prilikom on me je pozvao u svoj ured i ovako mi preko stola bacio neku knjižicu i

nešto što je trebalo biti neki dio nekog artiljerijskog oruđa. Ja sam pogledao tu vojnu knjižicu i vidio da je to priručnik JNA naoružanja. Gospodin general Haselberg je rekao da su mu to dali pripadnici Petog korpusa. Taj dio, to je bio komad artiljerijskog oruđa koji su koristile Abdićeve snage za vrijeme nedavne borbe. Ja sam rekao da je to vjerovatno ostavila za sobom JNA. Kad me je on zamolio da pogledam tačno konkretnu stranicu u tom priručniku, tamo je, na žalost, bio pečat korpusa iz Niša koji je nekih, ne znam baš tačno, 1.200, 1.300 milja daleko. Taj konkretni komad artiljerijskog oružja je bio tamo i vidjelo se da je on bio tamo, nađen tamo mjesec dana prije nego što su ovi bili u području Petog korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Niški korpus je iz Niša u Srbiji. Je li tako?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li otprilike da kažete kada je služio general Haselberg? Kada je to bilo?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Kasno 1993. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, kada je to bilo kada je taj komadić artiljerijskog oruđa nađen?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Negdje u to doba.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A koliko je vremena prošlo između službenog povlačenja JNA iz tog područja i tog trenutka?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Više od dvije godine, otprilike dvije godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada molim da se pokaže dokazni predmet Tužilaštva 348, tabulator 12. Molim da se verzija na srpskom stavi na grafoskop. Gospodine Lazareviću, dosta toga ste nam rekli o pukovniku Bulatu. Za vreme vaše službe tamo, da li ste se upoznali sa njegovim potpisom?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Ja sam vidio mnoge dokumente koje je on potpisao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste imali prilike pažljivo da pogledate ovaj dokazni predmet 348, tabulator 12?
SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prepoznajete li potpis u dnu stranice?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Prepoznajem. Na desnoj strani, to je potpis pukovnika Čedomira Bulata, ali u vreme kada je on bio načelnik štaba "Pauka", a ne zapovjednik 21. korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite, molim vas, Pretresnom veću značaj ovog dokumenta i dajte nam ukratko njegov sadržaj.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ukratko, ovaj dokument je izrađen u više kopija koje su trebale biti poslone 21. korpusu, 39. korpusu, taktičkoj grupi 2, taktičkoj grupi 3, komandi "Pauk", artiljeriji 21. korpusa, plus komandi Zapadne Bosne, a što su zapravo bile Abdićeve snage. Samo naređenje govori o dostavi informacija o popisu zaliha, o količini oružja i municije u svim tim komandama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pogledajte, molim vas, prvi paragraf nakon broj 6. Da li se tu spominju jedinice MUP-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. Evo, u zadnjem paragrafu stoji da u pregledima obavezno treba obuhvatiti jedinice MUP-a i jedinice iz Republike Srpske što znači, dakle, bosanske Srbe, odnosno srpsku snagu u bosanskom sukobu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala lepo. Završili smo sa ovim dokaznim predmetom. Za vreme vaše službe u tom području, jeste li imali prilike da posetite štab komande "Pauk"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam. Imao sam stalnu propusnicu koju mi je izdao pukovnik Bulat. To je zapravo bio i jedini način da se uđe u zapovjedništvo "Pauk".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zašto ste otišli tamo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Moja prva posjeta bila je vezana za zahtjev generala Pitera (Pieters), belgijskog generala iz Zagreba, koji je bio stacioniran u Zagrebu. Niko nije znao, ni ja nisam znao koja je zapravo bila njegova funkcija u UN-u, ali on je jednom prilikom insistirao na sastanku, insistirao je da se sastane sa generalom Novakovićem. Kako sam ja bio oficir za vezu u 21. korpusu, od mene je traženo da obavjestim generala o tome. Ja sam otišao u moje zapovjedništvo, razgovarao sa pukovnikom Bulatom i on mi je rekao "pa zašto ti ne odeš tamo u zapovjedništvo 'Pauka' i zašto mu sam ne kažeš to". I ja sam pristao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, ako možemo sada malo detaljnije da čujemo o sastavu snaga u komandi "Pauk". Recite nam otprilike broj vojnika 21. korpusa koji su bili raspoređeni u zajedničku komandu "Pauk"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je pripadnika 21. korpusa bilo otprilike 400, mupovaca 200, arkanovaca 100, a ja ne znam koliko je bilo abdićevaca.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad kažete "mupovci", njih je bilo, rekli ste, oko 200: da li se radi o MUP-u RSK ili srpskom MUP-u?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je zapravo bila specijalna policija iz Srbije na čijem čelu su bili pukovnik Božović, pukovnik Ulemek poznati kao "Legija", navodno je bio bivši legionar i Frenki Simatović. Simatović je imao zapovjedništvo u Petrovoj Gori, dok su ostali bili preko granice, dakle u Bosni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pripadnici 21. korpusa, da li su oni imali kakve oznake ili neku drugu identifikaciju na osnovu čega se moglo zaključiti da su oni bili iz 21. korpusa, mislim kada su bili u komandi "Pauk"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa od njih je traženo da ih uklone.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zašto?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Zato jer nismo htjeli da međunarodna zajednica zna da su pripadnici 21. korpusa sudionici sukoba u kojem su zapravo sukobljene strane Muslimani, dakle Muslimani protiv Muslimana i to s druge strane granice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je postojala neka politika u vezi sa tim šta treba da se radi kada bi neki pripadnik 21. korpusa bio zarobljen ili ubijen za vreme operacije koje su bile povezane sa "Paukom"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Naređenje je bilo vrlo jasno i jednostavno. Treba se zvati zapovjedništvo UN-a i možda je to razlog zbog čega je Peti korpus imao tako veliki broj zarobljenika koji su tvrdili da su iz 21. korpusa, ali ja sam imao zadatak da to negiram i data je bila uputa da tvrdim da su to dezerteri ili dobrovoljci koji su dobrovoljno prešli granicu i pristupili snagama Fikreta Abdića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pod čijom komandom su oni bili, odnosno kakav je bio komandni odnos između abdićevaca i srpskih članova "Pauka"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislim da su Abdićeve snage zapravo bile pod komandom mupovaca iz Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je reč o onom delu "Pauka" sa kojim ste vi bili upoznati, da li ste vi ikada videli Novakovića kako izdaje naređenja bilo kome iz jedinice srpskih specijalnih snaga?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A Arkanovim Tigrovima?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Takođe ne. Ja mislim da njima nije ni bilo moguće izdavati naređenja, da im on to nije mogao izdati čak i da je htio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Mupovci i Arkanovi Tigrovi, da li su oni imali relevantne oznake po kojima se moglo zaključiti da pripadaju tim jedinicama?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam imao vrlo jasne informacije u tom smislu. U borbi su trebali da uklone sve prepoznatljive oznake. Međutim, ako su prelazili granicu i odlazili iz RSK, onda su trebali da stave svoje oznake na ramenima, znači uspravan mač sa srpskom zastavom. Nekoliko puta sam ih vidio kako dolaze i traže te artikle.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim dokazni predmet 347, tabulator 5, to je dokument koji je prethodno označen u svrhu identifikacije. Hoću da vam pokažem jedan izvadak iz tog dokumenta, broj pri vrhu stranice je 02094552 i 02094553. Molim da se svedoku pokaže original na srpskom. Gospodine Lazareviću, pogledajte, molim vas, ovaj dokument i recite nam da li ga prepoznajete?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Izgleda kao ratni dnevnik koji je vođen iz dana u dan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hteo bih da vam skrenem pažnju na neke unose i da čujem vaš komentar. Pogledajte, molim vas, unos za 15.10. Zapravo uzmite englesku verziju, jer mislim da smo pogrešili, nismo uključili i relevantnu stranicu na srpskom originalu. Unos za 15.10, da li se u njemu spominje 21. korpus?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da i to nalog da se otvori vatra, nalog zapovjedniku 21. korpusa da otvori vatra.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Skrećem vašu pažnju na unos od 15.40. Da li se tu pominje Božović?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, jasno se kaže da Božović traži da se otvori vatra na sljedeće sektore i svi pomenuti sektori su na bosanskoj strani.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bi se smatralo normalnim i uobičajenim da pripadnik MUP-a, dakle policije, usmeri artiljerijsku vatru na vojnu jedinicu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, osim ako ima punu dozvolu iz Beograda.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li išta u ovom dnevniku ukazuje na to da je Božovićovo ovlašćenje da zatraži ovakvu vatru dovođeno u pitanje?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, nešto što bih ja primetio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Skrećem vašu pažnju na unos od 17.30 i želim da vas pitam, da li je taj Legija koji se pominje ovdje, da li je to ista ona osoba o kojoj ste svedočili danas ranije?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, vrlo jasno se kaže da Legija vodi, da on rukovodi Drugim bataljonom i onda se daje analiza operacija za taj dan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A s kim je on trebao da radi u tom pravcu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Kaže se zajednički sastanak, a može se pretpostaviti, prirodno je da na zajedničkom sastanku prisustvuju predstavnici svih komandi tamo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se ovde takođe govori o popunjavanju Legijinih zaliha?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li to može da se smatra neuobičajenim, da vojne jedinice dostavljaju zalihe, da snabdevaju policijske jedinice iz druge zemlje?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pod normalnim okolnostima, to bi bilo apsolutno nemoguće, ali mi nismo živjeli u normalnim okolnostima u to vrijeme.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Želim da skrenem vašu pažnju na još samo dva unosa. Jedan od njih je bio u 19.15. Da li se tu navodi snabdevanje koje je dostavljeno Božoviću?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To je jedan vrlo dugačak spisak, ali ono što mogu odmah da primetim je da je on dobio dva minobacača od 60 milimetara i 82 milimetara, od 21. korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je bio još neki drugi Božović pored ovoga o kome ste vi svedočili, a u vezi sa specijalnim snagama srpskog MUP-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije baš poznato ime u tom području.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I, konačno, poslednji unos o kom mi treba vaš komentar, unos od 21.45. Da li se tu govori o ubacivanju specijalnih jedinica MUP-a?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To se, u stvari, misli na 39. korpus, ako gledamo na istu stranicu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hteo bih da skrenem vašu pažnju na poslednji paragraf u tom unosu.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, tu piše "u 16.15 specijalne jedinice MUP-a da se ubace".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala. Završio sam sa tim dokaznim predmetom. Sada bih molio da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva 348, tabulator 13. Molim vas pogledajte ovaj dokument i recite nam da li prepoznajete taj dokument? Šta je to?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je jedan registrator posetilaca. Vjerovatno sam se i ja tu upisivao nekoliko puta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: To su ljudi koji su posjećivali koju lokaciju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa oni koji su posjećivali zapovjedništvo "Pauka".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li prepoznajete neka imena na ovom registratoru?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa najpoznatiji je Abdić Fikret.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja bih vas molio da pogledate na brzinu dve stranice koje sam vam dao i da vidite da li se ime gospodina Abdića pojavljuje više od jednom na te dve stranice.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, Abdić Fikret, 18. maj 1995. godine, četvrtak. Abdić Fikret, ponovo. Ja, u stvari, znam dosta ljudi ovde, jer su svi iz Velike Kladuše.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su to ljudi za koje vi znate da su bili pripadnici komande "Pauka"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Neki od njih jesu, ne svi. Ovo su, u stvari, posjetioci zapovjedništvu "Pauka". S desne strane dokumenta vidite koga su htjeli da posjete. To su ljudi u desnoj koloni navedeni, ti ljudi su onda bili članovi zapovjedništva. S lijeve strane su posjetioci.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala. Završio sam sam tim dokaznim predmetom. Sada bih želio da nam detaljnije opišete lokaciju srpskog MUP-a, odnosno komandu srpskog MUP-a, koje je bilo deo ukupne komande nad "Paukom".

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jedna komanda je bila na Petrovoj Gori. To je bila bivša vojna baza JNA u kojoj je bila neka oprema visoke tehnologije, za prisluškivanje telefonskih poziva iz Zagreba. To je bila jedna zgrada sa dva sprata iznad zemlje i nekoliko spratova ispod zemlje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A gde su bile druge komande? Da li su bile druge komande srpskog MUP-a kao deo zajedničke komande, pored ove koja je bila na Petrovoj Gori?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ostatak komande je bio u "Pauku" u Bosni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je to bilo daleko od granice između Hrvatske i Bosne, ta druga komanda?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Petrova Gora je vjerovatno oko pet do šest kilometara udaljena od granice, a druga komanda, komanda "Pauka" je unutar granice Bosne, otprilike oko 800 metara unutar te granice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme dok ste vi bili na Petrovoj Gori, možete li da nam opišete i kažete da li ste viđali vojne jedinice ili pripadnike vojnih jedinica koje koriste taj objekat?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam samo jednom bio tamo. Od kad je MUP Srbije preuzeo "Pauk" i Petrovu Goru, tamo se moglo odlaziti samo na poziv, tako da sam ja otišao tamo samo jednom i saznao sam da se taj vanjski rub sastoji, prije svega, od pripadnika MUP-a Srbije i Arkanovih Tigrova.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pomenuću vam neka imena i pitaću vas da li ste ikada videli te ljude prisutne na Petrovoj Gori. Osoba po imenu Pejović?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: On je pripadao Arkanovim Tigrovima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kapetan Šarac?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: On je bio zamenik pukovnika Pejovića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste ranije svedočili o pukovniku Božoviću. Da li ste njega viđali na Petrovoj Gori?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne na Petrovoj Gori, ali sam ga sreo u Velikoj Kladuši.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete da li išta znate o vrstama naoružanja koje je kontrolisala komanda "Pauka"?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oni su imali mnogo veći izbor oružja nego mi, dobili su ga uglavnom od JNA. To je uglavnom bilo "Hekler i koh" (Heckler & Koch) visoko sofisticirano oružje i pretpostavljam da je kupljeno izvan Jugoslavije. Pored toga imali su još jedan komad naoružanja koji se nije proizvodio u Jugoslaviji. Mi smo u 21. korpusu imali uglavnom oružje koje se lokalno proizvodilo, ali očigledno je MUP Srbije u naoružanju bio superioran u odnosu na nas.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je "Pauk" imao tenkove ili oklopna vozila pod kontrolom?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato da je tako nešto imao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su vam bila poznata skladišta u kojima su držali naoružanje?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Oni su držali svoje naoružanje u RSK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gdje se to nalazilo u odnosu na vašu kancelariju?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu reći u odnosu na moju kancelariju, ali u odnosu na moju kuću, bilo je preko puta ulice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi viđali jedinice kako dolaze i odlaze da bi se snabdele iz tog skladišta?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vrlo redovno. Vrlo rano ujutro, između 8.00 i 9.00 bili su tu parkirani. Tokom noći je dostavljano oružje, kamioni su isporučivali zalihe oružja, a između 8.00 i 9.00 bi dolazili po njega.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ti kamioni koji su dovozili oružje, možete li da nam kažete kakve su to bile vrste vozila i u čijem vlasništvu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: To su bila vojna vozila, vojni kamioni sa registarskim tablicama Vojske Jugoslavije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li možete da nam navedete neke od jedinica koje ste videli da dolaze u to skladište, da bi se snabdeli na tom mestu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Viđao sam Arkanove jedinice. Samo njih sam viđao da dolaze. Ne znam da li su oni dolazili po oružje i za neke druge jedinice, ali znam da su uzimali mnogo više nego što je njima bilo potrebno, s obzirom na broj njihovih pripadnika.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih hteo da skrenem vašu pažnju na Vidovdan, 28. jun 1995. godine i da vas pitam da li ste bili prisutni prilikom proslave tog dana?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Je li to bilo pitanje za mene?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, bio sam prisutan. To je bila velika parada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za nas koji ne znamo srpski pravoslavni kalendar, možete li ukratko da nam objasnite u čemu je značaj Vidovdana?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Moram da budem iskren da kažem da nisam religiozan, ali to ima neke veze sa Kosovskom bitkom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li može da se kaže da je to jedan od značajnijih datuma u srpskom pravoslavnom kalendaru?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je vrlo važan datum.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete šta se desilo na toj proslavi, uopšteno i kratko.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pošto se to uživo prenosilo, to je bila parada koja je trebala da pokaže i hrvatskoj i bosanskoj strani koliko smo mi dobro opremljeni oružjem, uključujući i raketne sisteme. I uzevši u obzir da smo mi bili vrlo malo udaljeni od obe strane, to je bila ozbiljna pretnja samom Zagrebu. Dakle, cilj je bio da se pokaže koliko smo mi veliki i snažni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon što ste stigli u Holandiju (Holland), da li ste imali priliku da pogledate video traku koja pokazuje tu proslavu kojoj ste vi prisustvovali?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete koliko dugo je trajala proslava?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Mislim četiri do pet sati.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se svedoku sada pokaže dokazni predmet koji je ranije obeležen kao dokazni predmet 347, tabulator 7. To je video traka. Pogledajte nalepnicu na toj traci.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam to označio svojim rukopisom da je to ta traka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A koji je datum na tome?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: 21. oktobar 2002. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to datum kada ste vi pogledali tu traku?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, to je datum kada sam ja pogledao ovu traku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi označili "C-001" i datum na toj traci čim je izvađena iz videa?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC GRUM: Tužilaštvo će da traži da se uvede cela traka, mada mislim da nije neophodno da je Pretresno veće pogleda u celini u ovom trenutku. Svedok je pogledao i identifikovao celu traku, dva sata snimka i zbog toga mi tražimo da se ipak uvede cela. Molim da se ovde u sudnici prezentira jedan kratak odlomak.

SUDIJA MEJ: Da, mi ćemo to da dozvolimo. Sekretar će da da broj.

sekretar: Cela traka će da bude označena kao tabulator 7, a deo koji će da bude uveden od 22. oktobra će da bude označen kao 7A.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: 7A je pregledan u tehničkoj kabini i sada molim da se pusti taj odlomak. Gospodine Lazareviću, vas ću da zamolim da kako bude emitovan taj video snimak, da kažete Pretresnom veću šta se to dešava na ovom video snimku.

(Video snimak)

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ovo je sama parada. Vidite predsednika RSK u to vrijeme, gospodina Milana Martića kako vrši inspekciju, obilazi i vrši smotru trupa. To bi trebale da budu specijalne jedinice sa ovim crvenim beretkama. Na ovoj slici, ako se zamrzne, možete da vidite pripadnike ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja ću kasnije da vam pokažem neke zamrznute snimke sa ove trake. Možda sada samo da pustimo da ide traka.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: U redu. On se sada penje na podijum i počinje parada. To je general Mrkšić iza njega i sada on treba svima da salutira, predsednik Martić. I sada je počela sama parada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da opišete nešto šta bi bilo neobično?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa, ovde na ovoj fotografiji vidite kapetana Dragana. On je bio jedan od vođa paravojnih grupa od samog početka 1990. godine. On se poslije vratio u Beograd. Ovo je prvi put da ga vidim posle 1991. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da komentarišete registarske tablice.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa vidi se slovo "Ž" ćirilicom, što znači da pripada 21. korpusu. Svaki korpus je imao slovo koje mu je bilo dodjeljeno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kakvo oružje gledamo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Vidimo višecjevne bacače raketa. Vidite slovo "Ž" i onda broj pored njega. Ponovo, reč je o našem naoružanju, našeg korpusa. Pogledajte ovaj raketni sistem. Taj je iz Republike Srpske, Vojske Republike Srpske. Ovdje se ne vide nikakve tablice, jer su uklonjene prije nego što su učestvovali u paradi. Zatim lunarna raketa. To je užasno oružje, zastarjelo i te rakete na 10 kilometara mogu da promaše cilj čak i do 500 metara. Zbog toga i jesu opasne. Zatim broj novinara koji su učestvovali u toj paradi. Mislim da se može reći da je ovo oružje poslije parade poslato natrag u Bosnu, u Republiku Srpsku. Takođe mi nismo imali nikakvog vazduhoplovstva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zašto su uklonjene registarske tablice sa vozila iz Republike Srpske?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa ovaj podijum ovdje se sastojao ... U stvari, to je bio trostruki podijum, ovdje sa leve strane je bio predsjednik Martić, tu su bili strani zvaničnici, pripadnici UN-a, posmatračke misije Evropske zajednice. Oni su vjerovatno koristili kamere i to sve snimali i kasnije analizirali, tako da bi mogli vidjeti registarske tablice i to bi bio dokaz porijekla. A ako nemate nikakvih tablica, onda ne mogu ništa da kažu. Ovo je vrlo interesantna fotografija ovdje, general Milan Novaković predstavlja predsjednika Martića zapovjedništvu "Pauka". Prve dvije osobe su pukovnik Božović i zatim pukovnik Ulemek poznat kao Legija. A zatim ovaj gospodin ovdje, ovo su sve Bosanci. Kada kažem "Bosanci", mislim na pripadnike Abdićevih snaga. A to je dio komande "Pauka" koji je predstavljen predsjedniku Martiću i tu je general Mrkšić, njega upravo sad vidimo.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad ću da vam pokažem neke fotografije koje su skinute sa ovog video snimka, kako bi ste mogli tačno da identifikujete ljude koji su bili prisutni na ovoj smotri. Pogledajte ovu fotografiju, dokazni predmet 347, tabulator 7.1, to je, naime, broj koji smo dobili pre neki dan

kada smo ih pokazali svedoku C-020. Takođe, dodata su slova "SL" kako bismo znali da je to ovaj svedok označio.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Evo ovdje na ovoj fotografiji vidimo leđima okrenutog predsjednika Martića. Ovo je general Mrkšić, njemu s lijeva, također vidite samo njegova leđa, onda ovdje salutiraju pukovnik Božović i evo pukovnik Ulemek, zvani Legija. Dakle, Martić, Ulemek, Božović i Mrkšić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ovo je vaš rukopis, imena ovih tu ljudi?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada ću da vas zamolim da pogledate dokaz broj 347, tabulator 7.3, sa oznakom "SL". Da li je i ovo vaš rukopis na ovoj fotografiji?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam ko je na ovoj fotografiji.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Evo u sredini, licem okrenutog nama, vidimo predsjednika Milana Martića, iza njega je general Mile Mrkšić, još iza njega, samo lice se vidi generalu Miletu Novakoviću, a ovdje u uglu vidimo pukovnika Kostu Novakovića. U to doba on je bio na čelu Centra za vojno obavještajne službe u Kninu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim sada dokazni predmet 347, tabulator 7.4, sa oznakom "SL". Da li je i ovo vaš rukopis?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koga vidimo na ovoj slici, molim vas?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Predsjednika Milana Martića, generala Mileta Novakovića i u vrhu fotografije vidite Đuru Škaljica koji je bio drugi po redu u zapovjedništvu policije u Vojniću, pod Tošom Pajićem. A zatim je postao oficir za vezu u "Pauku". Zapravo, na ovoj fotografiji možete vidjeti identifikacione kartice koje im se vide, tako smo znali da su oni iz zapovjedništva "Pauk". I general Mile Mrkšić koji je bio okrenut leđima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada, molim vas, dokaz broj 347, tabulator 7.5, "SL". Recite nam ko je na ovoj slici?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Kapetan Dragan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Završio sam sa tim dokaznim predmetom. Hvala. Da li ste vi u jednom trenutku bili postavljeni za člana tročlane komisije za razmenu tela?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja sam zapravo bio član te komisije od početka, još 1992. godine, ali ona je prerasla u jednu veću komisiju na nivou RSK. I tu komisiju je iz Knina vodio, na njenom čelu je bio Savo Štrbac.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su vas u jednom trenutku pozvali da se uključite u razmenu tela vojnika Banijskog korpusa koji su se izgubili i koji su ubijeni u bihaćkom džepu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je ljudi iz Banijskog korpusa RSK ubijeno u bihaćkom džepu?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Na razmjenu su ponudili 100 tijela.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je to, otprilike, bilo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Negdje 1994. godine. Znam da je bilo prilično hladno, čini mi se početkom 1994. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Što ste vi učinili u smislu ove razmene, odnosno izvlačenja ovih 100 tela?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Moj zadatak je bio iznesen na jednom sastanku sa članovima Petog korpusa. Oni su imali sličnu komisiju na njihovoj strani i svog oficira za vezu. Mi smo trebali surađivati i početi provoditi tu razmjenu, jer su obitelji inzistirale da se ta tjela vrate, željeli su svoje mrtve očeve, sinove, braću ili koga su već imali tamo. Problem je bio taj da mi nismo imali dovoljno tijela te druge strane, tijela koja su pripadala Petom korpusu. Prema tome, ja sam dobio zadatak da dođem do što je moguće više tijela, bez obzira sa kojeg područja i da ih dovedem u zonu odgovornosti 39. korpusa i razmjenim ih sa ovih 100 pripadnika 39. korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas opišite nam kako je to izgledalo.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam zapravo kucao na sva vrata. Prvo sam otišao do 21. korpusa, mom zapovjedniku i tražio savjet što da radim. On mi je rekao da odem vidjeti Tošu Pajića, jer on je imao neke leševe koji su tu u blizini bili pokopani. Otišao sam do Toše Pajića, a on me je poslao Škaljcu koji je bio njegov zamjenik i mislim da smo pokupili dva

zarobljenika, mislim da su to bili Hrvati. Odveli ih na neko usamljeno mjesto i označili mjesto gdje oni trebaju početi kopati grobove. Oni su iskopali četiri tijela. Međutim, problem je bio što su ta tijela se već počela raspadati. Prema tome, nismo mogli to prikazati kao da se dogodilo nedavno u borbi. To je bilo prije više meseci. Drugo je bilo više zabrinjavajuće: naime, njima su ruke bile vezane ispred, što je upućivalo na to da su oni bili jednostavno pogubljeni, a da nisu poginuli u borbi. Međutim, da je vršen pritisak, ja sam svejedno ih stavio u vreće za leševe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste došli i do ostalih 90 tela iz drugih grobnica u tom području?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da, ali to su bile poznate grobnice gdje su dosta pokopani ljudi koji su poginuli u borbi, iz Petog korpusa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sa ovih 90 i plus još ova četiri tela, još i dalje vam je trebalo šest dodatnih.

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Postoji opći sporazum između Petog korpusa i 39. korpusa da se razmjena odvija na bazi "jedan za jedan", dakle onoliko koliko smo mi dali, toliko smo trebali dobiti tijela i falilo nam je šest tijela.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste to riješili? Da li ste upućeni da razgovarate sa Arkanovim "Tigrovima" u vezi s tim?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Da. To mi je rekao pukovnik Mlađo Karan. On je bio oficir zadužen za bezbjednost 21. korpusa i on je imao informacije. On me je uputio u zapovjedništvo "Pauk" i rekao mi da o tome razgovaram sa pukovnikom Božovićem i pukovnikom Pejovićem. Jedan je, Božović, bio iz MUP-a Srbije, a drugi pripadnik Arkanovih Tigrova, da vidim da li oni mogu pomoći.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se dogodilo kad ste razgovarali sa Pejovićem?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Prvo sam išao do Božovića. On mi je rekao "pa ako vam trebaju, idite u borbu i dovedite vlastite poginule". Sastanak je, dakle, bio vrlo kratak, nije mi osobito pomogao, pa ma kako sam ga molio, a onda me je poslao kod pukovnika Šarca koji je bio drugi po redu zapovjedavajući, koji mi je rekao da on nema nikakvih leševa, ali da ima šestoricu živih i ako mi baš jako treba, da mogu dobiti njih.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta ste učinili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Pa mi smo se okrenuli i otišli, a rečeno nam je da se vratimo iduće jutro.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ponovo, iduće jutro, otišli do kapetana Šarca?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Otišli smo u zapovjedništvo "Pauk" i oni su nam rekli da tijela čekaju na nas, kao što je zapovjedio kapetan Šarac. Mi smo tamo otišli, doista ih vidjeli, izgledalo je da su svježe ubijeni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad kažete "sveže ubijeni", da li mislite da su oni ubijeni u onom periodu od kad ste vi zadnji put bili tamo, pa se vratili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Ja pretpostavljam da su oni ubijeni sat vremena prije nego što smo mi došli drugi put.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta se onda dogodilo?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: E sad su ta tijela, ti leševi bili isuviše svježi u usporedbi sa onim drugima za razmjenu. Ja sam o tome obavjestio svoje zapovjedništvo. Oni su mi rekli da te leševe odnesem ipak u Vojnić, da ih stavim u frižider i da onda, kasnije tog dana, te noći zapravo, izvršim razmjenu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta ste vi onda učinili? Da li ste to učinili?

SVEDOK LAZAREVIĆ – ODGOVOR: Jesmo, ali sad sa onih pet koje sam pokupio, imao sam samo 99. I onda smo se vratili na mjesto gdje je trebao biti održan sastanak sa Petim korpusom. U velikim kamionima poredali se uz cestu, 99 je bilo leševa na jednoj strani, 99 na drugoj i ta su tijela razmjenjena.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, sada bih krenuo na jednu potpuno drugu temu. Mislim na vreme.

SUDIJA MEJ: Da, koliko vam još treba vremena?

TUŽILAC GRUM: Otprilike 40 minuta, časni Sude.

SUDIJA MEJ: U redu. Onda ćemo da prekinemo za danas. Gospodine Lazareviću molim vas da se vratite sutra u sudnicu u 9.00, kako biste nastavili s vašim svedočenjem.

SVEDOK LAZAREVIĆ: Da, časni Sude.

Fond za humanitarno pravo